

η Ζούρτσα

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΖΟΥΡΤΣΑΝΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΕΩΝ ΦΙΓΑΛΕΩΝ (ΖΟΥΡΤΣΑΝΩΝ) ΑΘΗΝΑΣ • ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 25 Τ.Κ. 104 32 ΑΘΗΝΑ
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 146 • ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2020 • ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.zourtsa.gr • e-mail:sylogos@zourtsa.gr • ΚΩΔΙΚΟΣ: 213622

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΠΡΟΤΟΜΗΣ: ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ

• Στο εργαστήριό του στην Τήνο (Βρέκαστρο), ο γλύπτης Πραξιτέλης Τζανουλίνος και οι βοηθοί του δίνουν σιγά σιγά, με το καλέμι και τη σμίλη τους, μορφή σε ένα κομμάτι μάρμαρο. Είναι η μορφή της Αδαμαντίας Γρηγοριάδου.

• Από τη στιγμή που αποφασίστηκε να φιλοτεχνηθεί η προτομή της Αδαμαντίας, έπρεπε να απαντηθούν ορισμένα ερωτήματα, ώστε η ιδέα να πάρει σάρκα και οστά. Ποιος θα ήταν ο καλλιτέχνης. Πώς θα αποδιδόταν η μορφή της Αδαμαντίας. Πού θα τοποθετούνταν η προτομή. Πώς θα συγκεντρώνονταν το απαιτούμενο χρηματικό ποσό.

Οι συστάσεις μας οδήγησαν στον Τηνιακό γλύπτη Πραξιτέλη Τζανουλίνο, για να μας αποκαλυφθεί στη συνέχεια ένας πειραμαμένος και χαρισματικός καλλιτέχνης.

Έχει λάβει 4 βραβεία σε πανελλήνιους καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς, ενώ με έργα του συμμετείχε και σε πολλές ομαδικές εκθέσεις σε γκαλερί και μουσεία.

Έχει φιλοτεχνήσει γλυπτά, προτομές και ανδριάντες, που κοσμούν δημόσιους χώρους. Για τη δουλειά του τιμήθηκε και από την Ακαδημία Αθηνών. Από το 1989 διδάσκει Γλυπτική και Συντήρηση γλυπτών στο ΤΕΙ Αθήνας.

• Του αναθέσαμε το έργο. Τον συναντήσαμε πολλοί και διαφορετικοί (εκπαιδευτικοί, μέλη του Συλλόγου Ζουρτσάνων της Αθήνας, χορηγοί, συμπατριώτες μας που στηρίζουν ηθικά και οικονομικά την πρωτοβουλία), πολλές φορές στο εργαστήριό του στην Αθήνα. Είδαμε έργα του, συζητήσαμε μαζί του, διακρίναμε την εργατικότητα και την ευαισθησία του. Γιατί είναι και «γιατρός των πληγωμένων αγαλμάτων της Αθήνας», αποκατέστησε, δηλαδή, περίπου 100 γλυπτά που είχαν βανδαλιστεί.

• Η επόμενη δυσκολία, και μάλιστα μεγάλη, ήταν η απόδοση της μορφής της Αδαμαντίας, γιατί δεν υπήρχε κάπου η αποτύπωσή της. Υπάρχει, βεβαίως, η προτομή του αδελφού της, Γρηγορίου Επισκόπου Μεθώνης. Όπως και η προσωπογραφία του γιου της, Αθανασίου Γρηγοριάδη, που κοσμεί το Δημαρχείο της Κυπαρισσίας.

Με τις πληροφορίες αυτές ως οδηγό, τη δουλειά, την υπομονή, τη δεξιότητα και την αγάπη του καλλιτέχνη για την ανθρώπινη μορφή, καθώς και τη δική μας ματιά, φθάσαμε στην πρώτη μικρή μακέτα από γύψο.

Με αυτό ως βάση, δημιουργήθηκε το τελικό πρόπλασμα από πηλό σε πραγματικό σχέδιο και μέγεθος. Είναι αυτό της φωτογραφίας. Προηγήθηκαν συζητήσεις, επισημάνσεις λεπτομερειών, μικροαλλαγές, για να φτάσουμε να απεικονίζεται μια γυναίκα, ένα γυναικείο πρόσωπο, που αποπνέει

δύναμη και αποφασιστικότητα, ενώ κάπου αχνοφαίνεται και η γυναικεία τρυφερότητα.

Συμφωνήσαμε όλοι. Έτσι, το γύψινο καλούπι αυτού του προπλάσματος ταξίδεψε στην Τήνο και άρχισε το έργο. Δύο περίπου μήνες πριν, συνέβη ένα απρόσμενο γεγονός. Δύο γυναίκες, απόγονοι της Αδαμαντίας, μας έστειλαν φωτογραφίες τους, της ίδιας πάνω κάτω ηλικίας που έχει η Αδαμαντία στην προτομή. Παραλληλίζοντάς τες με το έργο, βρίσκει κανείς ομοιότητες. Αυτό έδωσε μεγάλη χαρά στο γλύπτη και σε εμάς.

• Τον περασμένο Νοέμβριο έγινε η επίσημη παρουσίαση του έργου στο Δημαρχείο της Φιγαλίας, παρουσία του καλλιτέχνη, των τοπικών αρχών, συλλογικών φορέων, προσκεκλημένων και πολιτών. Ο γλύπτης είχε ήδη περπατήσει στο χωριό, που του άρεσε, για να βρει την κατάλληλη τοποθεσία για το έργο.

Κριτήριό του ο προσανατολισμός για την ανάδειξή του από το φως. Και δεν βρήκε καλύτερο τόπο από την πλατεία του Αγ. Νικολάου. Εκεί θα στέκει, λοιπόν, η Αδαμαντία, για να θυμίζει σε όλους μας τη φιλοπατρία ως αξία, την αγωνιστικότητα ως προσπάθεια και τη συμμετοχή ως επιλογή.

• Ευχαριστούμε και πάλι θερμά όλους, όσοι συνεισέφεραν έως τώρα. Υπολείπεται ένα ποσό για την κατασκευή του έργου και αυτό είναι μία ευκαιρία, έστω και με την ελάχιστη προσφορά, για να ανήκουμε όλοι σε αυτή την προσπάθεια διαφύλαξης της ιστορικής μνήμης. Η παρουσία ενός έργου τέχνης, που δίνει το παρελθόν με το παρόν, θυμίζει σε όλους μας ότι είμαστε κομμάτι της ιστορικής συνέχειας.

Για την ελάχιστη προσφορά σας, όσοι αποδέχεστε την ιδέα, μπορείτε πάντα να απευθύνεστε στα μέλη της επιτροπής των εκπαιδευτικών ή να καταθέσετε στον λογαριασμό που άνοιξε για το σκοπό αυτό ο Σύλλογος Γυναικών της Ζούρτσας: Τράπεζα Πειραιώς

IBAN: GR 0901713250006325147737601
Θερμή παράκληση, οι καταθέτες να αναφέρουν και το σκοπό της κατάθεσης (Π.χ., Για την προτομή).

• ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Για όποιον επιθυμεί να γνωρίσει την ηρωίδα Αδαμαντία Γρηγοριάδου, αλλά και το ιστορικό πλαίσιο που έδρασε, προτείνουμε ενδεικτικά τα βιβλία:

- Γρηγοριάδης Αθανάσιος, Ιστορικά αλήθειαι.
- Πρωτογερελλή Φίφη, Πόρτες (Και τα δύο από τις εκδόσεις «Πολιτεία»).

Εκ μέρους της επιτροπής εκπαιδευτικών

Η τέχνη διατηρεί τη μνήμη

Ευχόμαστε
καδές και ευχάριστες διακοπές
σε όδους τους συμπατριώτες μας
...και καδή αντίμωση
στη Ζούρτσα

Έκθεση Φωτογραφιών της αείμνηστης Νέλλης

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ Ν. ΦΙΓΑΛΙΑΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΛΛΗΝΙΔΑΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥ

Nelly

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΓΑΛΛΙΚΑ ΚΕΡΑΜΙΚΑ
του 19ου αιώνα

Ερανος υπέρ των Ελλήνων
Ευλόγηση Ελλήνων στο Μεσολογγί
Ο Μάρκος Μπότσαρης στο στρατόπεδο των Τριφυρών
Ο Κανάρης στο μπουρλότο του

ΕΓΚΑΙΝΙΑ 12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2020 ΩΡΑ: 19.00
(εάν είναι εφικτό)
ΠΛΑΤΕΙΑ Ν. ΦΙΓΑΛΙΑΣ

Βλέπε 8η σελ. 13

Διαβάστε σ' αυτό το φύλλο

- ▶ Αφιερώματα στην Αδαμαντία Γρηγοριάδου.... σελ. 2
- ▶ Σχολικά και άλλα νέα του χωριού σελ. 3
- ▶ Η βουλευτής κ. Φωτεινή Πιπιλή για το φαράγγι της Νέδας σελ. 4
- ▶ Για μια πλατεία αντάξια της Ζούρτσας..... σελ. 4
- ▶ Ο αργαλειός σελ. 5-6
- ▶ Το παράπονο του Αγίου Νικολάου σελ. 6
- ▶ Κοινωνικά και συνδρομές σελ. 7
- ▶ Έκθεση φωτογραφιών της Νέλλης Σουγιουλντζόγλου-Σεραϊδάρη..... σελ. 8
- ▶ Ένας θεμελιώδης κανόνας της Δικαιοσύνης σελ. 8

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ως Έλληνες έχουμε την ευλογία, αλλά και την κατάρα, να διαθέτουμε τεράστια – και δεν είναι υπερβολή – ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά, με την οποία μετρημένα στα δάκτυλα του ενός χεριού ξένα έθνη μπορούν να συγκριθούν. Ως Ζουρτσάνοι ή καταγόμενοι από τη Ζούρτσα, έχουμε την επιθυμία να σκύψουμε με ευλάβεια σε μορφές που βγαίνουν μέσα από την αξιοζήλευτη τοπική μας ιστορία. Μία τέτοια είναι και η Αδαμαντία Γρηγοριάδου. Ως ανάγκη να ταξιδέψω με τη μνήμη και τη φαντασία σε σκληρές αλλά τιμημένες αλλοτινές εποχές και ως απότιση ελάχιστου φόρου τιμής σε όσους έφτιαξαν ό,τι είμαστε σήμερα, ξεκίνησα δειλά δειλά να κτίζω ένα λογοτεχνικό αφήγημα εμπνευσμένο από την ηρωική εκείνη γυναικεία μορφή του χωριού μας. Ελπίζω, με τη βοήθεια του Θεού, να το ολοκληρώσω. Άλλωστε, γράφοντας και ψάχνοντας ανοίγει η όρεξη. Ένα δείγμα, ο πρόλογος, από την σε εξέλιξη δουλειά είναι και το παρακάτω:

Ήταν κάποτε ένας τρανός βασιλιάς. Αυτός είχε τρεις αντρειωμένες και ζηλεμένες θυγατέρες: την Ασήμω, τη Χρυσάφω και τη Διαμάντω. Όλος ο κόσμος και ο ντουινιάς μιλούσε για αυτές και τις καμάρωνε. Μα ήρθαν χρόνοι μαύροι και δίσεκτοι καιροί. Πλάκωσε ο Αγαρηνός με ασκέρι σαν την άμμο του γιαλού και ρήμαξε τα πάντα. Μόνο το κάστρο του βασιλιά έμενε άπαρτο. Το ζώσανε οι οχτροί από όλες τις μεριές. Στη μαρμαρένια πόρτα ο βασιλιάς, στην ασημένια η Ασήμω, στην ολόχρυση η Χρυσάφω, στην πέτρινη η Διαμάντω, στέκονταν σωστοί αρχαγγέλοι με τα άρματά τους και το βαστούσαν το κάστρο όρθιο και περήφανο και απάτητο από τα όρνια και τις ακρίδες τους Αγαρηνούς, που χυμούσαν καταπάνω του. Πέρασε ολάκερος χρόνος. Η γη ξεδίψασε και δε βαστούσε το αίμα των σκοτωμένων. Τραντάχτηκε κι έριξε την ασημένια πόρτα και μαζί της και την Ασήμω. Πέρασε δεύτερος χρόνος. Στη χρυσαφένια πόρτα η αντρόψυχη Χρυσάφω πολέμαγε και πολέμαγε και πολέμαγε. Λιοπύρι, λάβρα, ήλιος καυτός. Την πολεμούσε και αυτός μαζί με τους Αγαρηνούς. «Ηλιο φονιά, γιατί αφήνεις τον χαλασμό ετούτο», βροντοφώναξε η λεβεντονιά. Μεγάλη βλαστήμια. Πύρωσε ο ήλιος πιο πολύ, έλιωσε τη Χρυσόπορτα, έκαψε τη Χρυσάφω. Πέρασε τρίτος χρόνος. Ο γερο – βασιλιάς μαρμάρωσε στη μαρμαρένια πόρτα. Ένα παραπόρτι είχε ανοίξει με προδοσία και δόλο και είχαν μπει οι Αγαρηνοί. Και η Διαμάντω;

«Τι απέγινε η πανώρια η λυγερή, η Διαμάντω, καλέ θεια;», ρωτάγαν τα κουτσούβελα τη γριά την εκατοχρονιάρη, τη γιάτρισσα και τη μαμή της Ζούρτσας, που τους διηγιόταν το παραμύθι ετούτο. Και η γριά κάθε φορά άλλαζε και ξανάλλαζε το παραμύθι και θέριευε η φαντασία των Ζουρτσανόπουλων για την πανώρια τη Διαμάντω.

Μα τώρα δεν ήταν καιρός για χωρατά και παραμύθια. 1769 η χρονιά και ο Μοριάς βράζει. Αγαρηνοί κυκλώσανε τη Ζούρτσα με ασκέρι πολύ. Ο παπα – Φώτης ο Γρηγοριάδης με τα παλικάρια του, ταμπουρωμένοι καλά βαστάνε άμυνα. Μα οι προμήθειες σώνονται και ο Μόσκοβος πατά τον λόγο του. Οι πολιορκημένοι κάνουν έξοδο και οι Τουρκαλβανοί ξεσπάνε στα γυναικόπαιδα. Η κυρα – Σακελλάρινα μαζί με άλλες γυναίκες περιπλανιέται στα βουνά, για να γλιτώσει το μαχαίρι και την ατίμωση. Ο κύρης της ο Θεωδωρής μαζί με άλλους πολλούς ξεσηκωμένους κι αυτός εδώ κι εκεί. Πώς να πιστέψει τα ψεύτικα λόγια των τυράννων για συχώρηση και χάρη μετά τον χαλασμό; Έχει εννιά μήνες να δει τη γυναίκα του. Και να που αυτή γεννά ένα λεπτοκαμωμένο κοριτσάκι στο καμένο αρχοντικό σπιτικό τους στη Ζούρτσα. 12 του Μάη του 1770. Και η γρια – μαμή στο πλάι της να τη συμπαραστέκει. Μέχρι που η τσούπρα να δει το πρώτο φως του ήλιου. Και η εκατοχρονιάρη το τελευταίο. Πριν ξεψυχήσει ψιθύρισε: «Η κόρη αυτή θα αντρίψει, θα θεριέψει, για τους Ρωμιούς τους δύσμοιρους θα παλέψει και θα ματώσει. Αλύγιστη, αδάμαστη, σαν τη Διαμάντω του παραμυθιού».

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Ποίημα αφιερωμένο στην ηρωίδα του 1821 και από τη Ζούρτσα καταγόμενη Αδαμαντία Γρηγοριάδου

Μία μαύρη αράδα στα πορφυρόγραφα φιρμάνια και στους φετφάδες του Σουλτάνου. Και εκεί, κάτω από τα αλλόκοτα σημάδια και τις δαιμονικές σφραγίδες, ένα ματοβαμμένο μισοφέγγαρο.

— Σκλάβε σοφέ στα παλάτια της Ανατολής, που κατέχεις τα «άδλα και τα κρύφια», πες μας τι διαβάζεις πίσω από τα σκοτεινά, δαιμονικά, ματωμένα σημάδια;

— Βλέπω μία μάγισσα. Σέρνει πίσω της ασκέρι δαιμόνων με κόκκινα σαρίκια και γυριστά σπαθιά και κύμβαλα σαν ύινας ουρλιαχτό. Στάχτη και αποκαΐδια, θρήνος και μοιρολόι. Μία διαμαντόπετρα φυτρώνει στην ορφανεμένη γη. Η Λάμια κοιτάει. Απορημένη, ξαφνιασμένη, λυσσασμένη. Μία γυναίκα, λιτή και περήφανη, σαν το ερημολούλουδο. Αναθρεμμένη με πέτρα και πόνο. Γυναίκα του σταυραετού και μάνα Αρχαγγέλων ελευθεροφόρων και εκδικητών. Αποκούμπι προσφύγων. Κατατρεγμένων και κυνηγημένων. Θάλασσα που κατάπιε το θράσος και την ασέβεια του νέου Φαραώ.

Και τότε ... Βροντή μεγάλη. Η λάγνα μα τρισάθλια μάγισσα φαγώθηκε από τους δαίμονές της. Το χειρόγραφο εσκίσθη στα δύο. Ο σοφός εμωράνθη. Ο Άδης «επικράνη» και μία τουφεκιά σήμανε το «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ» στον σκοτεινό ορίζοντα. Και το φαγωμένο από τον Σταυρό φεγγάρι κατέβη στη Γη και προσκύνησε μία πλάκα λιτή και απέριττη που έγραφε:

«ΕΔΩ ΑΝΑΠΑΥΕΤΑΙ Η ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ, ΓΕΝΝΗΘΕΙΣΑ Τῆ 12 Μάη ἐν τῇ ΚΩΜΟΠΟΛΕΙ ΖΟΥΡΤΣᾶ. Ἀπὸ Γεννήσεως Κυρίου ἔτος 1770. Τότε που κάπκε ο Μορνάς. ΓΙΑ ΝΑ ΞΑΝΑΓΕΝΝΗΘΕΙ ΩΣ ΦΟΙΝΙΚΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΤΑΧΤΕΣ ΤΟΥ».

Ιδέα και σίχοι: Παναγιώτης Καράπαπας, μαθητής Γ΄ Γυμνασίου Ν. Φιγαλίας
Επιμέλεια μορφής: Χρ. Χαχόλος, εκπαιδευτικός του Γυμνασίου Ν. Φιγαλίας

Η ΑΡΧΟΝΤΟΚΟΡΗ

Αρχοντοκόρη λυγερή
έζησες στην καταστροφή.
Μέσα από οικογένεια ισχυρή
βγήκες και εσύ ηρωική,
βόλια μπαρούτια και σπαθιά
σου 'δωσε η μάνα σου προικιά.

Τον άντρα σου σκοτώσανε στις Τρίπολης τα όρη,
τον αδελφό σου ξέσκισαν στου Νιόκαστρου την πλώρη.
Θανατικό εφόρτωσε την οικογένειά σου,
μα στον αγώνα έστειλες και πάλι τα παιδιά σου.

Τον μπάρμπα σου κουβάλησες στην πλάτη φορτωμένη,
τον μαμελούκο λάβωσες καθόλου τρομαγμένη.

Εσένα ακολουθήσανε μες στην Αγία Τριάδα,
γιατί τον Τούρκο απείλησες να ρίξεις στον Καιάδα.

Τιμή σε εσένα, γυναίκα Διαμαντένια,
γιατί τη Ζούρτσα στήριξες, τότε, το Εικοσιένα!

Αναστάσιος Παπαγιώργος, μαθητής Β΄ Λυκείου

ΔΩΡΕΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ο πρόεδρος του Συλλόγου Ολυμπίων κ. Κωνσταντίνος Χρ. Βλάμης, φίλος του συλλόγου μας και του χωριού μας, δώρισε στο λαογραφικό μουσείο Νέας Φιγαλίας τα παρακάτω βιβλία:

1. Ολυμπιακά Χρονικά 1972
2. Ολυμπιακά Χρονικά 1973
3. Ο Σύλλογος Ολυμπίων στο διάβα τριών αιώνων.

Τον ευχαριστούμε πολύ για την ευγενική και χρήσιμη προσφορά του.

Ο πρόεδρος του Συλλόγου Ζουρτσάνων Αθήνας
Βασίλειος Γλούμης

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

- **Ωράριο λειτουργίας:** Καθημερινά: 9 π.μ. - 1 μ.μ.
Δευτέρα: Κλειστό
(Επισκέψεις εκτός ωραρίου, κατόπιν συνεννοήσεως)
- **Είσοδος:** Παιδιά-μαθητές σχολείων: δωρεάν,
Ενήλικες: 1€
- **Υπεύθυνη μουσείου:** Βενέτη Ειρήνη
- **Επικοινωνία:** τηλ. 26250-41400 & 6972867878
e-mail: laografiko-figalia@outlook.com.gr

ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΛΥΚΕΙΟΥ ΝΕΑΣ ΦΙΓΑΛΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2019-2020

Παράλληλα με τις αμιγώς σχολικές τους υποχρεώσεις οι μαθητές, τόσο του Γυμνασίου όσο και του Λυκείου του χωριού μας, συμμετείχαν σε μία σειρά δράσεων εκπαιδευτικού, πολιτιστικού και κοινωνικού περιεχομένου. Εστω και αν η πανδημία εμπόδιζε αρκετές ακόμη να λάβουν χώρα και να ολοκληρωθούν, δεν έγιναν και λίγα, τηρουμένων πάντοτε των αναλογιών, μέσα στη χρονιά που πέρασε. Συγκεκριμένα, είχαμε τα εξής:

1. Εκπαιδευτική επίσκεψη στο Ραμοβούνι Μεσσηνίας (γενέτειρα Θεόδωρου Κολοκοτρώνη) και στο Μουσείο Παραδοσιακής Ελληνικής Ενδυμασίας στην Καλαμάτα (Δεκέμβρης 2019). Τα έξοδα της εκδρομής καλύφθηκαν από χορηγία της κυρίας Μίνας Κέκη.

2. Μετάβαση όλων των μαθητών του Λυκείου στο Ραδιομέγαρο της ΕΡΤ, όπου και απονεμήθηκε βραβείο για τη δημιουργία ιστορικού ντοκιμαντέρ με θέμα τη Ζούρτσα της Τουρκοκρατίας και του 1821 (Διαγωνισμός ΕΡΤ – Δεκέμβρης 2019).

3. Με πρωτοβουλία της μαθήτριας της Γ΄ τάξης του Λυκείου Καπλάνη Γεωργίας, μαθητές και εκπαιδευτικοί συγκέντρωσαν βιβλία δικά τους και από ιδιώτες και τα απέστειλαν στο Σύλλογο Καρκινοπαθών Wincancer. Στα περισσότερα από τα προσφερθέντα βιβλία οι μαθητές μας κατέγραψαν τις δικές τους προσωπικές ευχές και αφιερώσεις στους πάσχοντες συνανθρώπους μας (Χριστούγεννα 2019).

4. Συμμετοχή της ομάδας του Λυκείου στο σχολικό πρωτάθλημα πετοσφαίρισης (βόλλευ) της Ηλείας.

5. Αφιέρωμα στην ελληνική γλώσσα και ιδιαίτερα στη σχέση της με τις γλώσσες άλλων λαών (δάνεια από και προς αυτές), στην κωμική της διάσταση κατά την καθημερινή της χρήση, αλλά και τις επιρροές από τη γλώσσα της Αγίας Γραφής. Το υλικό της παρουσίασης επιμελήθηκαν οι μαθητές της Α΄ Λυκείου με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών (Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας, 9 Φλεβάρη 2020).

6. Δημιουργία, για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά, μαθητικής εφημερίδας, την οποία συντάσσουν, υπό την καθοδήγηση των καθηγητών τους, μαθητές, τόσο του Γυμνασίου όσο και του Λυκείου. Λόγω κορωνοϊού δεν έχει τυπωθεί ακόμη, αλλά είναι προσβάσιμη μέσω του μπλογκ των σχολείων μας, <http://gymnasiofigaleias.blogspot.com/>

7. Συμμετοχή μαθητών από Γυμνάσιο και Λύκειο σε τοπικό διαγωνισμό ποίησης με θέμα την ηρωίδα της Ζούρτσας Αδαμαντία Γρηγοριάδου.

8. Συμμετοχή και βράβευση του Λυκείου στον 12ο Διαγωνισμό γραπτού λόγου των Εκδόσεων Πατάκη. Οι μαθητές Κωνσταντίνος Ζώης, Πέτρος Μπιμπής, Ασπασία Σγουροβασιλάκη, Αριστοτέλης Μαυροειδής, Γεωργία Καπλάνη, Αναστάσιος Παπαγιώργος εξασφάλισαν με τα έργα τους βραβείο 220 ευρώ σε βιβλία, τα οποία θα εμπλουτίσουν την σχολική βιβλιοθήκη.

Επιπλέον, μαθητές και από τα δύο σχολεία του χωριού μας συμμετείχαν, αντίστοιχα, στο σχολικό διαγωνισμό «Σκιτσοφρένια» και στον διαγωνισμό καλλιτεχνικής δημιουργίας με θέμα τον Ποντιακό Ελληνισμό.

9. Με αφορμή την πρόσφατη πανδημία, μαθητές των σχολείων μας ζωγράφισαν προστατευτικές μάσκες, κατέγραψαν σκέψεις και στίχους πάνω σε αυτές, και τις παρουσιάζουν εν είδει έκθεσης στον προθάλαμο του κτηρίου του σχολείου μας.

10. Διδακτική επίσκεψη (Οκτώβρης 2019) και των δύο σχολείων στην έκθεση πινάκων ζωγραφικής του αιμινήστου συμπατριώτη μας Χρήστου Δέδε, η οποία φιλοξενήθηκε στην προορισμένη για πολιτιστικές δραστηριότητες αίθουσα του Δήμου, στην κεντρική πλατεία του χωριού.

11. Περίπου 80 βιβλία διακινήθηκαν μέσω της Σχολικής Βιβλιοθήκης για το σχολικό έτος 2019 - 20 σε μαθητές και εκπαιδευτικούς. Πολλά αξιοποιήθηκαν συστηματικά σε σχολικές εργασίες και δραστηριότητες και παρουσιάσεις μαθημάτων. Γύρω στα 300 καινούργια βιβλία ποικίλου περιεχομένου έχουν εισαχθεί επίσης σε αυτήν (με αφετηρία το 2018), προερχόμενα από δωρεές εκπαιδευτικών και ιδιωτών (ξεχωρίζει η συνεχής και συστηματική δωρεά εκ μέρους της κ. Μίνας Κέκη).

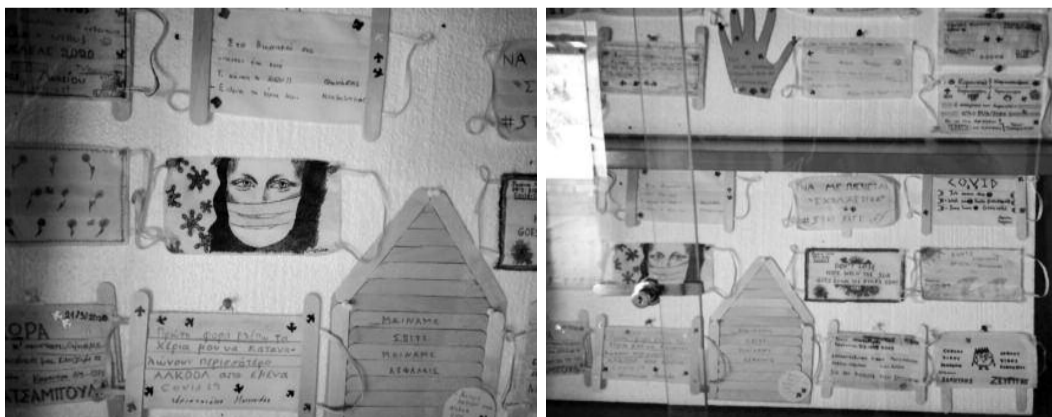
12. Τα πρότζεκτ των μαθητών του Λυκείου είχαν θέματα: παραδοσιακά παιχνίδια, παλαιά εργαλεία και κινηματογραφική μεταφορά ποιήματος.

13. Το Λύκειό μας βραβεύτηκε από τα Educational Leaders Awards με αργυρό βραβείο στην κατηγορία «Εξωστρέφεια, καλύτερη σχολική εκδήλωση», για τη σχολική γιορτή της 25ης Μαρτίου 2019. Τα βραβεία αυτά δίνονται για την προηγούμενη χρονιά. Σημειωτέον, πρόεδρος της επιτροπής είναι η Άννα Διαμαντοπούλου, πρώην υπουργός Παιδείας, και κριτές καταξιωμένοι επιστήμονες.

Ελπίζουμε σε ακόμη περισσότερα και εξίσου ή και περισσότερο ουσιαστικά και ωφέλιμα και για την επόμενη χρονιά.

*Χρήστος Χαχόλος,
φιλόλογος Γυμνασίου Νέας Φιγαλίας*

Οι μαθητές για τον Κορωνοϊό

Με αφορμή την πρόσφατη πανδημία, μαθητές των σχολείων μας ζωγράφισαν προστατευτικές μάσκες, κατέγραψαν σκέψεις και στίχους πάνω σε αυτές, και τις παρουσιάζουν εν είδει έκθεσης στον προθάλαμο του κτηρίου του σχολείου. Οι κατ' ανάγκη μικρές φωτογραφίες στον περιορισμένο

χώρο της εφημερίδας, δεν είναι ευκρινείς και αδικούν τη δουλειά των παιδιών, που χαρακτηρίζεται από έμπνευση και χιούμορ, όπως αυτή που λέει:

Πρώτη φορά βλέπω τα χέρια μου να κατανalώνουν περισσότερο αλκοόλ από εμένα!

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

• **Ξεκινά το έργο αναβάθμισης της 10ης επαρχιακής οδού Θολού-Νέας Φιγαλίας-Επικούριου Απόλλωνα, από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος**, που προβλέπει την -σε όλο το μήκος της- ασφαλτόστρωση των τμημάτων, στα οποία ο υπάρχων ασφαλτοτάπητας έχει καταστραφεί. Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 1,5 εκατομμ. ευρώ και η αξία του είναι αυτονήτη για την εξυπηρέτηση και των κατοίκων της περιοχής και των επισκεπτών, μέχρι το ναό του Απόλλωνα. Σύμφωνα με τον Αντιπεριφερειάρχη Δυτικής Ελλάδος Νίκο Κοροβέση, η έναρξη του έργου είναι θέμα χρόνου. (Πόσοι χρόνου, άραγε; Σύντομου, ας ελπίσουμε και ας ευχρηθούμε).

• **Η Ακολουθία της Αναστάσεως τελέστηκε στην Εκκλησία της Παναγίας**, σχεδόν δύο μήνες μετά το κλείσιμο των εκκλησιών στα πλαίσια των μέτρων προστασίας ενάντια στον COVID-19. Για τον ίδιο λόγο ο εορτασμός του Αγίου Πνεύματος περιορίστηκε εντός και εκτός του ναού της Αγίας Τριάδος, χωρίς την καθιερωμένη περιφορά της εικόνας.

• **Διεθνής διάκριση για το ζουρτσάνικο ελαιόλαδο της οικογένειας Παπαγιώαννου**. Στο μεγάλο διεθνή διαγωνισμό του Βερολίνου "Berlin Global Olive Oil Awards 2020", που έλαβε χώρα στη γερμανική πρωτεύουσα από τις 9 έως τις 12 Μαΐου 2020, τα ελαιόλαδα του Πέτρου και του Γιάννη Παπαγιώαννου (πατέρα και γιου, αντίστοιχα), διακρίθηκαν και τιμήθηκαν με 3 διεθνή βραβεία, επιτυγχάνοντας την κατάταξή τους στα Elite Olive Oils (ανώτατης ποιότητας ελαιόλαδα). Συγκεκριμένα, έλαβαν τα εξής βραβεία: α) Ποιότητας και οργανοληπτικών χαρακτηριστικών βιολογικών ελαιολάδων (ΧΑΛΚΙΝΟ) β) Περιεχομένου σε πολυφαινόλες (ΧΡΥΣΟ) γ) Κορυφαίας συσκευασίας (ΠΛΑΤΙΝΙΝΙΟ). Στο διαγωνισμό μετείχαν 15 σπουδαίες στην ελαιοπαραγωγή χώρες (Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία, Γαλλία, Ισραήλ, Σλοβενία, Κροατία, Τουρκία, Μαρόκο, Τυνησία κ.ά.). Η διαδικασία της γευστικής και της αξιολόγησης γίνεται με πολύ αυστηρά κριτήρια, που εξασφαλίζουν την αντικειμενικότητα των κριτών. (Συγχαρητήρια στους βραβευθέντες και καλή τύχη, τόσο στη δική τους, όσο και σε όλη τη ζουρτσάνικη ελαιοπαραγωγή).

• **Μέτρα αντιμετώπισης τυχόν πυρκαϊών**. Συνάντηση των υψηλόβαθμων στελεχών-αξιωματικών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με τους προέδρους των Κοινοτήτων της Δημοτικής Ενότητας Φιγαλίας και εκπροσώπους του Δήμου πραγματοποιήθηκε στο Δημαρχείο Φιγαλίας, στις 12-5-2020. Συζητήθηκαν θέματα, όπως οι καθαρισμοί υδατοδεξαμενών πυρόσβεσης, η λειτουργία πυροσβεστικών κρουών στους οικισμούς, η χρήση των πυροσβεστικών οχημάτων Δ.Ε. Φιγαλίας, ο καθαρισμός των οικοπέδων εντός οικισμών, η συνεργασία με το πυροσβεστικό σώμα κ.ά. (Χρήσιμη και κρίσιμη συνάντηση εν όψει των κινδύνων του καλοκαιριού. Μακάρι να αποδειχθεί και αποτελεσματική, αν -ό μη γένοιτο- παραστεί ανάγκη).

• **Αλλαγή χώρου για την κατασκευή της μεγάλης παιδικής χαράς**. Σύμφωνα με πληροφορίες, δε θα κατασκευαστεί στο Πιπίλειο Γήπεδο Μπάσκετ, αλλά στην περιοχή της Πυροσβεστικής, καθώς η δημοτική αρχή επιθυμεί την αξιοποίηση του Πιπίλειου για ένα άλλο υψίστης σημασίας έργο για την περιοχή. Η νέα παιδική χαρά, θα είναι ευρωπαϊκών προδιαγραφών, πιστοποιημένη, με φωτισμό, ασφάλεια, ύδρευση και ώρες λειτουργίας, εάν κριθεί απαραίτητο. Το κόστος αναμένεται να αγγίξει τα 70.000 ευρώ και η χρηματοδότηση του έργου, που αναμένεται να παραδοθεί μέσα στον Ιούνιο, προέρχεται από το πρόγραμμα «Φιλόδημος». (Μακάρι τόσο γρήγορα. Χαράς... ευαγγέλια για μικρούς και μεγάλους).

• **Βελτίωση της πρόσβασης στο Μοναστήρι Ζούρτσας**. Το έργο εντάσσεται στο γενικότερο πρόγραμμα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για βελτίωση της προσβασιμότητας σε μονές και προσκυνηματικούς χώρους της Ηλείας. Έχει χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 18 μήνες από την ημέρα που υπογράφηκε η σύμβαση με τον εργολάβο, που αναδείχθηκε ανάδοχος από το σχετικό διαγωνισμό, και χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, με αρχικό προϋπολογισμό 5 εκατομμ. ευρώ. Περιλαμβάνει διαπλατύνσεις οδών, άρση καταπτώσεων, αντιμετώπιση καθιζήσεων, καθαρισμούς πρανών, έργα για την απορροή των όμβριων υδάτων, ανακατασκευή οδοστρώματων με αντικατάσταση φθαρμένων ασφαλτοταπήτων και τοιμεντοστρώσεων, οριζόντια και κάθετη σήμανση με διαγραμμίσεις, πινακίδες σήμανσης και σθηθαία ασφαλείας. (Μακάρι πολλά από τα παραπάνω να αφορούν και το Μοναστήρι μας).

• **Σε υπερσύγχρονο παιδικό σταθμό θα μετατραπεί το κλειστό Δημοτικό Σχολείο Φασκομηλιάς**. Στο κλειστό επί δέκα χρόνια σχολείο της γειτονικής μας Φασκομηλιάς, θα στεγαστεί, κατά τα σχέδια του Δήμου, αυτή η νέα σχολική μονάδα, με χρηματοδότηση 50.000 ευρώ από το πρόγραμμα χρηματοδότησης Δήμων και Νομικών Προσώπων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Αναμένεται, έτσι, με τη δημιουργία του νέου τμήματος για 25 νήπια, να λυθεί το πρόβλημα της στέγασης και της απρόσκοπτης λειτουργίας του ταλαιπωρημένου επί μακρό διάστημα σταθμού του χωριού μας. Κατά δηλώσεις των αρμοδίων, θα ξεκινήσουν σύντομα τα έργα και, αν όλα πάνε καλά, τον Οκτώβριο θα λειτουργήσει η νέα μονάδα, στελεχωμένη με το αναγκαίο εκπαιδευτικό και βοηθητικό προσωπικό. (Χαιρόμαστε και ευχόμαστε να πάνε όλα καλά. Ελπίζουμε να έχει και τον αντίκτυπό του στις νέες γεννήσεις).

ΠΗΓΗ: ΦΙΓΑΛΙΑ 24 NEWS
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ Κ. ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΠΙΠΙΛΗ ΓΙΑ ΤΟ ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΗΣ ΝΕΔΑΣ

Με χαρά λάβαμε από τη συμπατριώτισσά μας βουλευτή κ. Φωτεινή Πιπιλή τα παρακάτω δύο κείμενα που έστειλε για δημοσίευση στην εφημερίδα μας και τα παραθέτουμε αυτούσια. Την ευχαριστούμε και ευχόμαστε οι ενέργειές της να καρποφορήσουν σύντομα.

1) ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Θέμα: «Θετικός ο Υπουργός Περιβάλλοντος στην πρόταση της Φ. Πιπιλή για την προστασία του φαραγγιού της Νέδας».

Απολύτως θετικός ήταν στην απάντησή του ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Κ. Χατζηδάκης, κατά τη συζήτηση της Επίκαιρης Ερώτησης της βουλευτού Α΄ Αθηνών κ. Φωτεινής Πιπιλή, με αίτημα την ένταξη σε καθεστώς προστασίας του φημισμένου φαραγγιού της Νέδας. Η βουλευτής έκανε έκκληση για τη διάσωση του σημαντικότερου οικολογικού και μυθολογικού τοπίου στα σύνορα Ηλείας-Μεσσηνίας, τονίζοντας ότι η ανεξέλεγκτη επισκεψιμότητα, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, και η παντελής απουσία κανονισμών και μέτρων, θέτει σε πλήρη κίνδυνο το περιβάλλον και τη βιοποικιλότητά του.

Ο κ. Χατζηδάκης υπήρξε σαφής, διευκρινίζοντας ότι: για την έκδοση Υπουργικής Απόφασης ώστε να ενταχθεί το φαράγγι ή άλλο τοπίο σε καθεστώς προστασίας, σύμφωνα με τον Περιβαλλοντικό Νόμο (4685/2020), απαιτείται η γνώμη της οικείας Περιφέρειας. Για να ξεκινήσει η διαδικασία θα πρέπει να διαβιβαστεί στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ειδική Έκθεση που θα

τεκμηριώνει την οικολογική ή άλλη φυσική αξία του προστατευόμενου «αντικειμένου», θα καθορίζει τις προτεραιότητες διατήρησης και θα προτείνει όρους και περιορισμούς. Σημείωσε επίσης πως με αφορμή την Ερώτηση της κ. Πιπιλή, ήδη απάντησαν θετικά ο Φορέας Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς και Κυπαρισσιακού κόλπου, καθώς και η Περιφέρεια Πελοποννήσου. Αναμένει λοιπόν τη συνεργασία των δύο αρμοδίων Περιφερειών Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδος, ώστε το Υπουργείο να καταλήξει στην αναβάθμιση της προστασίας της Νέδας. Κάλεσε δε τη βουλευτή να πιέσει προς την κατεύθυνση αυτή.

Η βουλευτής δεν έκρυψε την ικανοποίησή της που εισακούστηκε, αλλά και

για την ανακοίνωση από τον Υπουργό ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου υπέγραψε στις 16 Ιουνίου Προγραμματική Σύμβαση με το ΕΚΠΑ για τη διενέργεια έρευνας για τη μείωση των γεωπεριβαλλοντικών κινδύνων στην περιοχή του Πολυλίμνιου Μεσσηνίας, ώστε να επιλεχθούν στη συνέχεια οι απαραίτητες παρεμβάσεις – δράσεις για τον περιορισμό του κινδύνου για την τοποθεσία αλλά και για τους επισκέπτες αυτής.

2) Η ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΡΩΤΗΣΗ (Α.Π. 846/22-6-2020)

ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΙΠΙΛΗ
Βουλευτής Α΄ Αθηνών –
ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Αθήνα, 22 Ιουνίου 2020

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κωστή Χατζηδάκη

Θέμα: «**Ένταξη του φαραγγιού της Νέδας και άλλων θησαυρών υδάτινου πλούτου της χώρας σε καθεστώς προστασίας**»

Κύριε υπουργέ,

Με αφορμή δημοσιεύματα στον ελληνικό και διεθνή τύπο για την αδήριτη ανάγκη προστασίας διαφόρων περιβαλλοντικών θησαυρών από την ανεξέλεγκτη ανθρώπινη δραστηριότητα, π.χ. Ανταρκτική και Οία Σαντορίνης, και με δεδομένη την «πράσινη» δραστηριότητα του Υπουργείου σας, καταθέτω Επίκαιρη Ερώτηση.

Φέρνω ως κορυφαίο παράδειγμα του υδάτινου πλούτου της Ελλάδας το φαράγγι της Νέδας, ένα οικολογικό αλλά και μυθολογικό τοπίο, το φυσικό όριο Ηλείας - Μεσσηνίας. Μάλιστα, από

την πλευρά της Ηλείας αναβλύζουν αιωνίως δύο καταρράκτες, εκ των οποίων ο Μεγάλος καταλήγει σε έναν μοναδικό θόλο μικρής λίμνης που στεγάζεται κάτω από τη ντόπια πυκνή χλωρίδα.

Δυστυχώς, όλα τα προηγούμενα χρόνια που το φαράγγι της Νέδας έχει γίνει πανευρωπαϊκά γνωστό, ουδείς από τους ντόπιους ή κρατικούς παράγοντες δεν έχει πάρει μέτρα για την αποτροπή της «εισβολής» εκατοντάδων ημερησίως επισκεπτών, που δεν επιδεικνύουν τον απαραίτητο σεβασμό στη σημασία του χώρου και στην ευαίσθητη βιοποικιλότητά του. Οι τοπικοί Δήμοι – μικροί Δήμοι – εκ των πραγμάτων αδυνατούν μόνοι τους να επιβάλλουν τάξη και σειρά.

Ερωτάται ο Υπουργός:

1. Θα προχωρήσει το Υπουργείο σε μέτρα για την προστασία του φαραγγιού της Νέδας, με υποχρεωτική τη θέσπιση κανονισμού λειτουργίας για την επισκεψιμότητα, όπως π.χ. στο φαράγγι της Σαμαριάς, και με τουλάχιστον ενδεικτικό αντίτιμο εισόδου, ώστε να εξασφαλιστεί άμεσα η οικονομική δυνατότητα των Παρακείμενων Δήμων για την απαραίτητη εντόπια φύλαξη;

2. Θα προχωρήσει γενικότερα το Υπουργείο με το ίδιο σκεπτικό προστασίας και για άλλες περιοχές που απαρτίζουν τον υδάτινο πλούτο της χώρας, όπως π.χ. το περίφημο Πολυλίμνιο Μεσσηνίας, και όπου αλλού απαιτείται η προστασία από την τουριστική επέλαση χωρίς κανόνες;

Η ερωτώσα βουλευτής,
Φωτεινή Πιπιλή
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Λεωφ. Βασ. Σοφίας 2, 100 21 Αθήνα
e-mail: fpipili@parliament.gr

Για μια πλατεία αντάξια της Ζούρτσας

• **Η Ζούρτσα έχει μακρά ιστορία.** Το όνομά της μνημονεύεται, όπως γνωρίζουμε, στο χρυσόβουλο (χρυσοσφράγιστο και πολυτελές αυτοκρατορικό έγγραφο) του βυζαντινού αυτοκράτορα Ανδρόνικου Β΄, το 1321, που αφορούσε το ιδιοκτησιακό καθεστώς του μοναστηριού της και της γύρω περιοχής. Πρωταγωνίστησε στον αγώνα κατά της τουρκικής σκλαβιάς, τόσο πριν, όσο και κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821. Επί πάρα πολλά χρόνια δέσποζε πληθυσμιακά, οικονομικά και πνευματικά, ανάμεσα σε μικρότερα χωριά. Είχε τα πρωτεία σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής, είχε πολιτικούς και επιστήμονες, είχε σχολεία με πολλούς μαθητές και Υπηρεσίες, είχε μεγάλα εμπορικά μαγαζιά, καφενεία, εσπιατόρια, εκκλησίες, εξωκλήσια, παραδοσιακά επαγγέλματα και μαστόρους, πετρόχιστα σπίτια και αρχοντικά, ελαιοτριβεία, μύλους, ελαιώνες και αμπελώνες, γιατρούς, νοσοκόμες, μαίες και τόσα άλλα, που την έκαναν σχεδόν ισοδύναμη με μεγαλύτερες πόλεις και εμπορικό-οικονομικό κέντρο για την ευρύτερη περιφέρεια.

• **Ένα μόνο δεν είχε αντάξιο της και δεν έχει ακόμα: Μια πλατεία, που να την χωράει και να την ομορφύνει.** Ακόμα και σε πολύ μικρότερα χωριά, ορεινά και ημιορεινά, υπάρχουν πλατείες πέτρινες, οι οποίες, συνδυαζόμενες με κάποια πέτρινα χτίσματα που τις περιβάλλουν, δημιουργούν ένα χώρο ομορφιάς, ευχαρίστησης και ξεκούρασης, αλλά και αποτελούν διαφήμιση του χωριού στους επισκέπτες. Αντίθετα, η πλατεία της Ζούρτσας είναι σχεδόν απρόσωπη, συνηθισμένη, και δε συγκεντρώνει στον απαιτούμενο βαθμό τα ως άνω χαρακτηριστικά. Μεγάλη και ασυνήθιστη έλλειψη είναι και το ότι δεν υπάρχει άλλος τόπος και τρόπος να σταθεί κάποιος εκεί και να απολαύσει τη φύση (π.χ., παγκάκι του Δήμου), εκτός από τις καρέκλες και τα τραπέζια των καφενείων. Είναι μια πλατεία μικρή, χωρίς κάτι το ιδιαίτερο και ξεχωριστό, εκτός από τη δροσιά των λιγοστών δέν-

τρων της, που ο ίσκιος τους δε φτάνει για όλους, με αποτέλεσμα να έχουν γίνει σκέπαστρα, κάποια από τα οποία, μάλιστα, είναι κακότεχνα και υποβαθμίζουν αισθητικά τον χώρο ακόμη περισσότερο. Και γενικά, πρόκειται για μια πλατεία που, βέβαια, την έχουμε συνηθίσει και αγαπήσει, αλλά δεν είναι αντάξια της ιστορίας, της φυσικής ομορφιάς και των άλλων πλεονεκτημάτων του χωριού.

• **Εκτός των άλλων, αδικείται και από τη χρήση και κατάχρηση του χώρου που εκτείνεται μπροστά της.** Δεν πρόκειται μόνο για τη διέλευση, αλλά και για την – αναγκαστικά, ίσως, αλλά – άναρχη και άσχημη εικόνα των σταθμευμένων εκεί οχημάτων, πηγή καυσαερίων και ηχορύπανσης. Πόσο θα άλλαζε η εικόνα, αν ο χώρος αυτός διαμορφωνόταν έτσι, ώστε να αποτελέσει επέκταση και συνέχεια της πλατείας! Είχε γίνει μια τέτοια προσπάθεια από τον πρώην Δήμο Φιγαλίας, που δεν καρποφόρησε, γιατί σκόνηταψε σε θέματα που έχουν να κάνουν με το ιδιοκτησιακό καθεστώς κάποιου τμήματος του εν λόγω χώρου. Ίσως η νέα – τόσο στη διοίκηση του Δήμου Ζαχάρως όσο και στις αντιλήψεις – Δημοτική Αρχή θα πρέπει να εξετάσει πάλι το θέμα και να ευπερίψει και να αξιοποιήσει υπέρ της πλατείας, έστω όσο χώρο αποτελεί δημοτική περιουσία, αν τα εμπόδια για τη συνολική και επιθυμητή λύση του προβλήματος εξακολουθούν να παραμένουν αξεπέραστα. Αν και, όλα τα τέτοιου είδους προβλήματα ξεπερνιούνται, όταν υπάρχει η πολιτική -ας την πούμε έτσι- βούληση. Τότε και το κυκλοφοριακό θα βρεθεί τρόπος να ρυθμιστεί και η αναγκαία χρηματοδότηση θα εξασφαλιστεί, για ένα έργο που η Ζούρτσα το αξίζει. Προς την κατεύθυνση αυτή πρέπει να κινηθεί και η νέα και δραστήρια, όπως φαίνεται, τοπική κοινότητα, που χαρακτηρίζεται από ενδιαφέρον και αγάπη για το χωριό και από διάθεση να διεκδικεί, χωρίς να κάνει πίσω μπροστά σε δυσκολίες και εμπόδια.

• **Σε μια τέτοια, μεγάλη και αναμορφωμένη πλατεία,**

θα μπορούσε να βρει κάλλιστα τη θέση της και η προτομή της Αδαμαντίας Γρηγοριάδου. Από μια άποψη, μάλιστα, μπορεί η προτομή να αποτελέσει και αφορμή για την ανακαίνιση της πλατείας, ώστε η ηρωίδα της Ζούρτσας να δεσπόζει στο πιο όμορφο, πιο κεντρικό, εύκολα προσβάσιμο και επισκέψιμο, αλλά και ασφαλέστερο σημείο του χωριού. Η λύση που επιλέχθηκε, να τοποθετηθεί η προτομή στον Άγιο Νικόλαο, δεν είναι κακή. Μπορεί το σημείο εκεί να πλεονεκτεί σε ευρυχωρία και φυσικό φως, απαραίτητα στοιχεία για την ανάδειξη ενός υπαίθριου έργου τέχνης, όπως είπε και ο έμπειρος και εξαιρετός δημιουργός του και η γνώμη του είναι απολύτως σεβαστή. Μειονεκτεί, όμως, σε σύγκριση με την πλατεία, γιατί δεν είναι τόσο κεντρικό, δε συγκεντρώνει τακτικά κόσμο, ντόπιους και επισκέπτες, δεν επιτηρείται εύκολα, ώστε να αποφεύγονται τυχόν ζημιές, είτε αθέλητες από λάθη είτε από απεισκευσία, και -ίσως, το σημαντικότερο- δε θα δώσει την ευκαιρία της αναβάθμισης της πλατείας και αυτή η ευκαιρία δεν πρέπει να χαθεί. Και αν το φυσικό φως της ημέρας είναι στην πλατεία λίγο πιο φειδωλό, το φως του καλλιτεχνήματος και της ιστορικής μορφής που θα απεικονίζει και θα είναι σε αδιάκοπη επικοινωνία και σε συνεχή διάλογο με την «καρδιά» του χωριού, θα είναι αρκετό, μέρα-νύχτα, για να αντισταθμίσει τις όποιες ελλείψεις και να λαμπρύνει περισσότερο το χώρο, όπου θα τιμηθεί ιδιαίτερα η επέτειος των διακοσίων χρόνων από την εθνική παλιγγενεσία. Η τέχνη λάμπει παντού, και στην πράξη αποδεδειγμένα από όποιους συμβιβασμούς είναι μερικές φορές υποχρεωμένη να κάνει αρχικά, υπακούοντας-προσωρινά- σε ανάγκες άσχετες με την αισθητική. Και στην περίπτωσή μας η ανάγκη είναι διπλή: όχι μόνο να αναβαθμιστεί η πλατεία, αλλά και να επιστρέψει δυναμικά η Αδαμαντία στη ζωή του χωριού από την αφάνεια στην οποία βρισκόταν πάνω από 200 χρόνια. Και δε θέλει άλλη μοναξιά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ

Από τότε που κατάλαβα τον εαυτό μου, στο σπίτι μας υπήρχε πάντα ένας αργαλειός. Ένας λάκκος, όπως τον λέγαμε στη Ζούρτσα. Στο κατώ σε μια γωνιά, δίπλα στο παράθυρο. Το παράθυρο τέντα για να μπαίνει το φως και να βλέπει η μάνα μου που ύφαινε.

Εμείς τα παιδιά δίπλα, κοιτάζαμε με περιέργεια και περιεργαζόμαστε με τα μάτια τον αργαλειό. Τον έχω πάντα μπροστά στα μάτια μου, σα να είναι τώρα. Δύο ξύλινα πλαίσια σε παραλληλόγραμμο σχήμα όρθια αντικριστά σε απόσταση ενός περίπου μέτρου το ένα από το άλλο. Το κάτω μέρος, το οριζόντιο, πιο γερό πιο χονδρό σανίδι, για βάση. Είχε και ποδαρικά ύψους 20-30 πόντων περίπου. Το επάνω μέρος πιο λεπτό, πιο αδύνατο, δε δεχόταν μεγάλη πίεση. Τα δύο όρθια, μπρός και πίσω, μέρη, ήσαντε δύο πλατιές σανίδες και είχαν εξωτερικά ημικυκλικές εγκοπές, για να μπαίνουν μέσα τα αντιά και να μπορούν να περιστρέφονται άνετα.

Το αντί ήταν ένα κυλινδρικό ξύλο μήκους 1-1,20 μ. περίπου. Στη μία άκρη παρέμενε τετράγωνο με τέσσερες τρύπες αντικριστά, διαμπερείς, που επικοινωνούσαν μεταξύ τους. Είναι γνωστό αυτό και από τη φράση που λέμε συχνά σε κάποιον που ρωτάει «γιατί;». Και του απαντάμε «Για τ' αντί πού 'χει τέσσερες τρύπες».

Στο κυλινδρικό μέρος είχε κατά μήκος μια εγκοπή, μια αυλακία που έμπαινε μέσα μια βέργα, πάνω στην οποία έδεναν τα νήματα του στημονιού για να μη γλιστράνε κατά την περιστροφή. Τα αντιά ήσαντε δύο. Στο ένα, στο απέναντι από την υφάντρα, τυλιγόταν το νέμα (νήμα), το στημόνι. Στο άλλο στο κοντινό, που ήταν μπροστά της, τυλιγόταν το πανί, το ύφασμα που είχε ήδη υφανθεί.

Η υφάντρα είχε στο πλάι της **δύο ξύλα** που πέρναγε τις άκρες τους στις τρύπες των αντιών για να κοντράρονται να μένει τεντωμένο το στημόνι. Όταν ύφαινε 20-30 πόντους, μετακινούσε το νήμα, το τράβαγε προς το μέρος της, για να συνεχίσει. Το ξύλο, που χρησιμοποιούσε για το κοντινό αντί, ήταν μικρό. Αυτό που χρησιμοποιούσε για το απέναντί της, ήταν μεγάλο, για να το χειρίζεται η υφάντρα από τη θέση της και να μη χρειάζεται να σηκώνεται κάθε φορά.

Ανάμεσα στα δύο αντιά, παρεμβάλονταν **τα μιτάρια**. Το πιο πολύπλοκο και πιο ουσιαστικό εξάρτημα του αργαλειού. Δύο καλάμια μήκους 1-1,20 μ. αντικριστά και σε απόσταση 20 πόντους περίπου, το ένα από το άλλο. Γύρω τους τυλιγόταν χονδρή δυνατή κλωστή όπως το κουρελόνεμα, πολλές φορές, διακόσιες φορές, δεν ξέρω. Πάρα πολλές φορές. Στη μέση ακριβώς, κάπως κομπόδεσαν, κάπως θήλιαζαν το σπάγκο και έτσι η απόσταση των καλάμιών χωριζόταν στα δύο. Και αυτό για τον εξής λόγο:

Για να φτάσει το στημόνι από το αντί του μέχρι την υφάντρα, έπρεπε να γίνει μια εργασία που λεγόταν **μίτωμα**. Πολύ δύσκολη. Λίγες γυναίκες ήσαν ειδικές και μπορούσαν να μιτώσουν το στημόνι. Αν, π.χ., το στημόνι αποτελείτο από διακόσιες κλωστές,

έπρεπε να περάσουν εναλλάξ μία στο ένα και μία στο άλλο μιτάρι. Επίσης μία πάνω από το χώρισμα της μέσης και μία κάτω. Έτσι, όταν η υφάντρα πάταγε τα ποδαρικά, ανεβοκατέβαιναν τα μιτάρια και μαζί τους οι μισές κλωστές, δημιουργώντας ένα κενό ανάμεσά τους. Αυτό το κενό το έλεγαν στόμα. Μέσα στο στόμα πέρναγε η σαίτα με το υφάδι, τη λεπτή κλωστή, ή οι ξύλινες βέργες, τα μασούρια, με το χονδρό νήμα, μάλλινο, σπάρτινο, λινό ή κουρέλι για τα χονδρά υφάσματα ή τις κουρελούδες.

Το μίτωμα διέφερε ανάλογα με το είδος, το σχέδιο και τα χρώματα του υφαντού. Πολύ ψιλά γράμματα. Επίσης όταν το σχέδιο του υφαντού ήταν πολύπλοκο, χρειάζονταν τέσσερα ποδαρικά.

Μπροστά από τα μιτάρια ήταν **το ξυλόχτενο**, με το χτένι μέσα του. Το ξυλόχτενο ήταν η θήκη που έβαναν το χτένι. Ένα σανίδι αποκάτω μήκους 1-1,10 περίπου, πλάτους 4 πόντων και ύψους 5 πόντων με μια αυλακία υποδοχή κατά μήκος, για να μπαίνει μέσα το χτένι. Από πάνω άλλο ένα ξύλο, με αυλακία προς τα κάτω για να εφαρμόζει στο χτένι. Στην άκρη είχαν τρύπες, υποδοχές, για να περνάνε δύο κάθετα ξύλα και να το στερεώνουν στο πάνω μέρος του αργαλειού. Το κάτω μέρος ήταν σκέτο ξύλο. Το πάνω ήταν πιο ωραίο, πιο περιποιημένο, με σχήμα υπερυψωμένο στη μέση και πιο λεπτό στις άκρες.

Κάποτε έσπασε το ξυλόχτενο της μάνας μου. Την έπιασε απελπισία. Κακό πώπαθα. Μού 'κοψε τα χέρια. Τι θα κάμω τώρα; Το μάλωσε ο πατέρας μου πρόχειρα με κάτι σανιδάκια, αλλά με τα πρώτα χτυπήματα ξανάσπασε. Απελπισία.

Ξυλόχτενα έφτιαχνε ο Λυμπερόπουλος, αλλά τότε έλειπε από τη Ζούρτσα. Εγώ ήμουνα τότε 18 χρόνων. Έπιαναν τα χέρια μου, μαστόρευα. Πάιρνω τη μεγάλη απόφαση.

- Σώπα μάνα, θα σου φτιάξω εγώ ξυλόχτενο. Με κοίταξε περίεργα.

- Τι λες παιδάκι μου; Δεν είναι εύκολο.

- Το ξέρω, αλλά θα το φτιάξω.

- Αν μου φτιάξεις εσύ ξυλόχτενο, εγώ θα σ' έχω στην κορυφή του κεφαλιού μου.

- Γιατί τώρα που μ' έχεις, στις πατούσες;

- Τι λες; Πω, πώ τι είπα. Εγώ εσένα; Α' να χαθώ και γώ. Καμιά φορά δεν ξέρω τι λέω. Στην κορυφή και παραπάνω σ' έχω. Αλλά ήθελα να ειπώ ότι θα μου λύσεις τα χέρια.

- Για σώπα, καλέ μάνα, αστειό το είπα εγώ. Μη στενοχωριέσαι. Δε με ξέρεις;

Τελικά βρήκα ξύλο από καρυδιά, το πήγα στην κορδέλα, το έκοψα στις διαστάσεις που ήθελα και άρχισα να το δουλεύω. Με πριόνι, με ράσπα, με σκεπάρι, με σκαρπέλο και γυαλόχαρτο. Λίγα εργαλεία. Δεν ήταν εύκολο.

- Πώ! πώ! παιδάκι μου παράτα το, δε θα τα καταφέρεις, μην παιδεύεσαι, έλεγε η μάνα μου. Ο πατέρας μου της έλεγε. Άφτονε θα σου το φτιάξει.

Μην τα πολυλογούμε, της έφτιαξα

Ζουρτσάνικος αργαλειός (από την έκθεση του Μουσείου μας).

Φωτογραφία: Αθανασίου Χουλιάρη

ένα ξυλόχτενο, αληθινό αριστούργημα. Χρόνια πολλά ύφαινε και καμάρωνε. Προ πενταετίας που έκανα κάποιες εκκαθαρίσεις στην αποθήκη, το βρήκα. Ελαφρώς σκοροφαγωμένο και σκονισμένο. Δεν το πέταξα. Το κρατάω. Κάποια στιγμή λέω να το αξιοποιήσω, να το κρεμάσω κάπου. Μπορεί να έρθει η ώρα του. Γράφει και το όνομά μου επάνω. Ν.Δ. 1958.

Το χτένι ήταν μια κατασκευή από καλαμάκια, σχισμένα ομοιόμορφα, σαν δόντια χτένας φανταστείτε, που ανάμεσά τους πέρναγαν οι κλωστές του στημονιού. Δεν ήταν εύκολο να φτιάξει κανείς χτένι. Ήθελε τέχνη και υπομονή. Υπήρχε ένας αγροφύλακας από τους Ταξιάρχες, Κούτρος λεγόταν, που έφτιαχνε χτένια. Ερχόταν τις Κυριακές στη Ζούρτσα, έπαιρνε παραγγελίες και έφτιαχνε χτένια. Διαφορετικά για λεπτά, διαφορετικά για χονδρά υφάσματα.

Αναφέρω παραπάνω τα ποδαρικά. Ήσαν δύο ή τέσσερα ξύλα, σαν τα πεντάλ του αυτοκινήτου περίπου, συνδεδεμένα με τα μιτάρια. Τα πάταγε η υφάντρα εναλλάξ, για να ανεβοκατέβαζε τα μιτάρια.

Αναφέρω τη σαίτα. Μια κατασκευή ξύλινη. Εξογκωμένη στη μέση και μυτερή στις άκρες σα σφήνα, για να τρέχει άνετα μέσα στο στόμα του στημονιού. Μέσα σ' αυτή έβαζαν το μικρό καλαμάκι, το μασουράκι με το νήμα, το υφάδι, για να υφάνουν τα λεπτά υφάσματα.

Αναφέρω τα μασούρια. Ψύλινες βέργες 30-40 πόντων, που πάνω τους τύλιγαν τα χονδρά νήματα ή τα κουρέλια.

Τα μιτάρια και το ξυλόχτενο τα κρεμάγανε από τα πάνω οριζόντια ξύλα του αργαλειού, με τρόπο που τα μεν μιτάρια να μπορούν να ανεβοκατεβαίνουν με ένα σύστημα με δύο καρούλια, το δε ξυλόχτενο να κουνιέται μπρος-πίσω.

Για να φτάσει όμως το νέμα (νήμα) στον αργαλειό, είτε στημόνι είτε υφάδι, έπρεπε να προηγηθούν κάποιες εργασίες.

Ας πάρουμε πρώτα το στημόνι. Ήταν νήμα δύο ειδών. Το λεπτό, που χρησιμοποιούσαν όταν ύφαιναν σεντόνια, μαξιλάρια, πετσέτες, κουρτίνες, εσώρουκα και, γενικά, λεπτά υφά-

σματα. Το πιο χοντρό, που το έλεγαν και κουρελόνεμα, όταν ύφαιναν κουβέρτες, σαίσματα, τάπητες, βελέτζες, αντρομίδες, σακούλια, ντροβάδες για τα ζώα και, γενικά, χοντρά υφάσματα.

Αγόραζαν το νήμα από το Εμπόριο. Στη Ζούρτσα υπήρχε ένα μαγαζί των αδελφών Μπέσκου, του Νίκου και του Δημητράκη, εκεί που είναι τώρα η καφετέρια του Πέτρου Αδαμόπουλου, που είχε τα πάντα, υφάσματα, νήματα, χρώματα για τη βαφή των νημάτων. Μεγάλο μαγαζί. Σημείο αναφοράς όχι μόνο για τη Ζούρτσα, αλλά και για την ευρύτερη περιοχή.

Το νήμα ήταν συσκευασμένο σε πακέτο (μπάκο το έλεγαν), σαν μεγάλος κύβος. Είχε μέσα σαράντα δεματάκια νήμα, που τα έλεγαν τσουκλιά ή θηλιές ή τυλιγάδια. Το κάθε τσουκλιά είχε μήκος 40 πόντους περίπου και ήταν τυλιγμένο κυκλικά, σαν τριχιά. Το πέρναγαν μέσα στην **ανέμη**, μια κατασκευή από καλάμια, περιστρεφόμενη με ξύλινο άξονα. Έδεναν την άκρη του νήματος σε ένα **μασούρι**: Το μασούρι αυτό ήταν ένα καλάμι 20-30 πόντους. Το έβαζαν σε άλλο εργαλείο, **το ανεμίδι**. Αυτό είχε δύο τροχούς, έναν μεγάλο που γύριζε με μανιβέλα, και έναν πιο μικρό, στην προέκταση του οποίου έβαζαν το μασούρι για να περιστρέφεται. Οι δύο τροχοί συνδεόσαντε με ιμάντα, όπως στη ραπτομηχανή. Γυρίζοντας, λοιπόν, τη μανιβέλα, το νήμα έφευγε από την ανέμη και σιγά-σιγά γέμιζε το μασούρι.

Αυτά τα μασούρια τα έβαζαν σε μια άλλη συσκευή που την έλεγαν **διάστρα**.

Φτιαγμένη και αυτή από ξύλο και καλάμι. Ύψος 80 πόντων και πλάτους 60 περίπου. Δύο σειρές από 5-6 μασούρια. Έπιαναν τις άκρες από τις κλωστές και σε χώρο άνετο, (συνήθως στη μάντρα του Αγίου Νικολάου), σφήνωναν σε τοίχο στηρίγματα και άπλωναν το νήμα σε προκαθορισμένη απόσταση. Αν ήθελαν, ας πούμε, το στημόνι να έχει μήκος 50-60 ή και παραπάνω ραβδί.

Το ραβδί ήταν το μήκος από την άκρη των δακτύλων μέχρι τη μέση του στήθους. Περίπου 65 πόντους. Όσο ένας παλιός εμπορικός πήχυς. (Ο πήχυς είχε μήκος 64 πόντους, χωρισμένους σε 8 ρούπια των 8 πόντων το καθένα). Ενώ το στημόνι το με-

Συνέχεια στη σελ. 6

Ο ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ

Συνέχεια από την 5η σελ.

τράγανε με τα ραβδιά, το ύφασμα το μετράγανε με τα χεροπήχια.

Το χεροπήχι ήταν η απόσταση από την άκρη των δακτύλων μέχρι τον αγκώνα. Περίπου 45-50 πόντους.

Ας μιλήσουμε τώρα για το υφάδι. Νήματα πολλών ειδών. Το λεπτό, το βαμβακερό, ήταν αγοραστό. Εύκολη περίπτωση. Τα δύσκολα ήταν τα υπόλοιπα είδη. Το μάλλινο, το λινό, το σπάρτινο.

Το μάλλινο, από μαλλί προβάτων ή γιδιών (η κοζιά). Πλύσιμο καλό, ξάσιμο με τα χέρια ή με τα λανάρια, να γίνει αφράτο, και μετά νέσιμο (γνέσιμο). Έβαζαν ένα στενόμακρο τυλιγμένο κομμάτι μαλλί, την **τουλούπα** στη **ρόκα** και το έγνεθαν. Τράβαγαν με το δάχτυλο λίγο λίγο το μαλλί, το στρίβανε, να γίνει κλωστή, και δένανε τη μία άκρη του στο αδράχτι ή στη δρούγα.

Η γιαγιά που γνέθει.

(Δια χειρός του υπογράφοντος)

Το αδράχτι, ξύλινη βέργα 30 πόντων με μια ροδέλα στο κάτω μέρος, το **σφοντύλι**, για να μπορεί να περιστρέφεται σα σβούρα. Στο πάνω μέρος είχε ένα άγκιστρο συρμάτινο, να περνάει μέσα η άκρη της κλωστής.

Όταν έγνεθαν 30-40 πόντους, έδιναν μια περιστροφή στο αδράχτι και έστριβαν την κλωστή, να γίνει λεπτή και γερή. Η δουλειά αυτή για τις γυναίκες γινόταν πολλές φορές μηχανικά. Έβλεπες στο δρόμο να βαδίζουν και να γνέθουν. Για να κερδίζουν χρόνο και να μη χασομεράνε. Μόλις γέμιζε το αδράχτι, ετύλιγαν το νήμα ως εξής: Με δύο δάχτυλα, τον αντίχειρα και τον δείκτη, έκαναν δικάλα. Πέρναγαν την άκρη του νήματος από τη δικάλα και τον αγκώνα και το τύλιγαν σε ένα σχήμα που το έλεγαν **τυλιγάδι**.

Για τα χοντρά νήματα η ίδια διαδικασία, αλλά αντί για αδράχτι είχαν τη **δρούγα**. Πιο μεγάλη και χωρίς σφοντύλι, ό,τι έκανε το χέρι. Τραβάγανε μαλλί, το στρίβανε λίγο με τα δάχτυλα για αρχικό στρίψιμο και στη συνέχεια περιστρέφανε με το άλλο χέρι τη δρούγα, να ολοκληρωθεί το στρίψιμο.

Τα νήματα που προερχόσαντε από λινάρι ή σπάρτο περνάγανε από πολλές, πάρα πολλές διαδικασίες, για να καταλήξουν σαν απαλό και φουν-

τωτό μαλλί. Αυτό είναι από μόνο του ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο. Ίσως μας απασχολήσει μια άλλη φορά.

Άλλο στάδιο προετοιμασίας του νήματος ήταν το **βάψιμο**. Αρχικά χρησιμοποιούσαν χρώματα από τη φύση. Φλούδες κρεμμυδιών, πράσινες φλούδες χλωρών καρυδιών, το ροδάμι των πουρναριών, κικίδια από βελανιδιά και άλλα. Αργότερα κυκλοφόρησαν στο εμπόριο χρώματα πιο σίγουρα, πιο καλά και σε περισσότερες αποχρώσεις.

Το να υφάνεις δεν ήταν εύκολη δουλειά. Κατ' αρχήν ο αργαλειός έπρεπε να είναι ευθυγραμμισμένος, αλφαδιασμένος. Σε διαφορετική περίπτωση θα τράβαγε λοξά το νήμα και δε θα γινόταν ομοιόμορφο και καλό το πανί, θα έπαιρνε μύτη, όπως έλεγαν.

Ανάλογη πάλι με το είδος του πανιού ήταν και η δυσκολία.

Όταν υφάνιναν στρωσίδια, τάπητα, κουβέρτες και άλλα χοντρά υφάσματα, έκαναν σχέδια πολύπλοκα με διαφορετικά χρώματα. Μπορεί σε μία σειρά να έβαζαν πάρα πολλά διαφορετικά χρώματα. Έτσι, αντί για σαίτες και μασούρια, είχαν τυλιγμένα μικρά κουβαράκια για το κάθε χρώμα, που τα έλεγαν **κανκαλιδες**. Αυτά περιμένανε πάνω στην επιφάνεια του υφαντού, μέχρι να 'ρθει η σειρά τους.

Μερικές φορές είχαν δείγμα αυτού που υφάνιναν, για να μην κάνουν λάθος. Άλλοτε πάλι έφτιαχναν το σχέδιο από το μυαλό τους. Μιλάμε για τέχνη, όχι ψέματα.

Εμείς τα παιδιά από περιέργεια συνηθίζαμε να πιάνουμε τα διάφορα εξαρτήματα του αργαλειού, να τα πειράζουμε, να τα κουνάμε, να βάζουμε τα δάχτυλα στις κλωστές, έτσι για παιχνίδι. Τραβάτε παραπέρα, θα μου κάνετε ζημιά, μας έλεγε η μάνα μας. Τραβάτε να κάνετε καμιά δουλειά.

- Τι δουλειά να κάνουμε;
- Να μου βάλετε κανά μασούρι.
- Δεν ξέρουμε.
- Θα σας μάθω εγώ. Και μας μάθαινε. Και της τυλίγαμε το υφάδι σε μασουράκια.

- Προσέχετε, σφιχτά το χέρι σας, να μη σας ξεφτίσουν. Μην τα παραγεμίζετε και μπερδευτούν και πάει στράφι το νέμα. Και προσέχαμε.

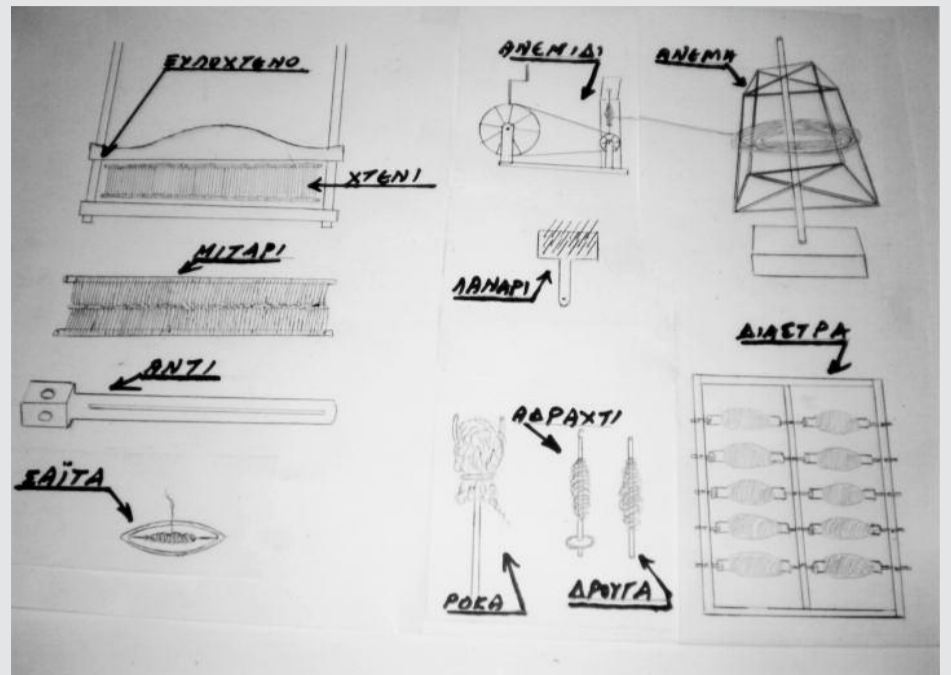
Επειδή αναφέρθηκαν πολλά εξαρτήματα, πολλά εργαλεία, πολλά σκεύη, πολλά ανάχρεια όπως θα έλεγε και η παλιά Ζουρτσάνα, παραθέτω και φωτογραφία με σκίτσα αριθμημένα και με την ονομασία του καθενός, για να πάρουν μια ιδέα οι νεότεροι, που δεν ξέρουν από αργαλειούς. Οι παλιοί σίγουρα τα ξέρουν. Δεν υπήρχε σπίτι χωρίς τον αργαλειό του. Απαραίτητος σε όλα τα νοικοκυριά. Ειδικά στα σπίτια που υπήρχαν κορίτσια, η μάνα στον αργαλειό έφτιαχνε όλη την πρόικα τους.

Η γυναίκα διέθετε πολλές από τις ώρες της υφαίνοντας. Πολλά τραγούδια έχουν γραφτεί για τον αργαλειό και τις υφάντρες.

Τάκου τάκου ο αργαλειός μου

Τάκου κι έρχεται ο καλός μου...

Τάκου τάκου ήταν το χτύπημα που έκανε το χτένι, για να σφίξει το υφάδι μέσα στο στημόνι.

Εξαρτήματα και εργαλεία της υφαντικής τέχνης
(Δια χειρός του υπογράφοντος)

Εγώ θυμάμαι κάτι άλλους ήχους. Το χτένι έκανε **μπάγκ**, τα ποδαρικά έκαναν **κραπ-κράπ** και η σαίτα **πρρρ...** ... Έτσι στο μυαλό μου, συνδυάζοντας τους τρεις διαδοχικούς ήχους, τους έκανα **μπαγκραγκραπρρ...** μπαγκραγκραπρρ... Όταν, λοιπόν, πήγαινε η μάνα μου να υφάνει της έλεγα: **πας πάλι για μπαγκραγκραπρρ...** και μου έλεγε: με κοροϊδεύεις, βρε ακρόνιαγο.

Οι αργαλειοί διαφέρουν από τόπο σε τόπο και από εποχή σε εποχή. Με το πέρασμα των χρόνων διαφοροποιούνται, εξελίσσονται, βελτιώνονται. Γιατί ο αργαλειός είναι πολύ παλιός. Πόσο παλιός δεν ξέρουμε. Η χρήση του χάνεται στα βάθη του χρόνου. Πολύ πίσω. Τότε που οι άνθρωποι με

την ανακάλυψή του έπαψαν να ντύνονται με δέρματα ζώων και άρχισαν να φορούν ρούχα.

Στην Ελληνική Μυθολογία αναφέρεται για πρώτη φορά ο αργαλειός της Πηνελόπης, που περιμένοντας τον Οδυσσέα ύφαινε. Και για να κερδίζει χρόνο, από τους μνηστήρες που την πίεζαν να παντρευτεί κάποιον από αυτούς, ενώ εκείνη δεν ήθελε, την ημέρα ύφαινε και τη νύχτα ξήλωνε το ύφασμα. Τους είχε πει ότι θα αποφασίσει, μόλις τελειώσει το υφαντό της. Οι αρχαίοι επίσης πίστευαν ότι τη χρήση του αργαλειού δίδαξε στις γυναίκες η θεά Αθηνά.

ΝΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΙΔΗΣ

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Ακροστιχίδα)

Ο σοι Ζουρτσάνοι νιώθετε πίστη στο όνομά μου,

Α κούστε κάποια δίκαια, σωστά παράπονά μου.

Γ ιατί είναι πλέον φανερό πως είμ' αδικημένος,

Ι σως ακόμα θα 'λεγα πως είμαι ξεχασμένος.

Ο σο περνάει ο καιρός και οι δουλειές χρονίζουν,

Σ το νου μου σκέψεις άσχημες συνέχεια τριγυρίζουν.

Ν α μάθω έχω απαίτηση τι τελικά συμβαίνει.

Ι σως κάποιο εμπόδιο μεγάλο παρεμβαίνει,

Κ αι δεν το ξέρω ουτ' εγώ ούτε κανένας άλλος.

Ο κόσμος λέει διάφορα, γίνεται κάποιος σάλος.

Λ ένε απόψεις σχετικές για λάθος χειρισμούς,

Α κούγονται και εκδοχές που θίγουνε πολλούς.

Ο μως, αν πρέπει η αλήθεια ν' αποκατασταθεί,

Σ το φως και το παραμικρό πρέπει να ειπωθεί.

Δ ε μου περνάει απ' το μυαλό κάποια υστεροβουλία,

Ι σως υπήρξε άγνοια, ίσως και απειρία.

Α ς μπει στ' αυλάκι το νερό, ας ανασκουμπωθούνε,

Μ ε πίστη κι αφοσίωση όλοι όσοι προσπαθούνε.

Α ν κάτι ανυπέβλητο και άγνωστο θεωρούνε,

Ρ ωτώντας και μαθαίνοντας την άκρη θα τη βρούνε.

Τ ο πιο τρανό παράδειγμα οι πρόγονοι οι καημένοι.

Υ πομονή και θέληση και πίστη οπλισμένοι,

Ρ ίζανε τα θεμέλια κι έφτιαξαν Εκκλησία,

Ε να καμάρι του χωριού κι εμένα κατοικία.

Τ ώρα είν' η ώρα για δουλειά, ώρα να ζοριστείτε.

Α πάντηση αν δώσετε και αν δικαιωθείτε,

Ι σως σε μένα σύντομα να εκκλησιαστείτε.

ΝΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

- 27-2-20 ο **Κλέντος Ηρακλής** και η **Σιώρη Κρινιώ** απόκτησαν κορίτσι.
- 28-4-20 ο **Χαραμίδης Σωτήρης** και η **Κουρούβανη Φωτεινή** (του Αθανασίου και της Χρυσούλας) απόκτησαν αγόρι
- 2-7-20. ο **Αλκιβιάδης Παύλος** του Γεωργίου και η **Γεωργία Δόση** του Ιωάννου απόκτησαν αγόρι
- 1-7-20 η **Γεωργία Μανώλη** του Ιωάννη και ο **Δημήτρης Τόγελος** απέκτησαν αγοράκι.
- Η **Αναστασία Διον. Τσέκερη** και ο σύζυγός της **Δημήτρης** απέκτησαν κοριτσάκι.
Να τους ζήσουν τα νεογέννητα.

Γάμοι

- 27-6-20 έγινε ο γάμος του **Γεωργακόπουλου Γιώργου** και της **Ξένιας** στο κτήμα Καλλίστη, στο Μαρκόπουλο.

- 4-7-20 έγινε ο γάμος του **Χαράλαμπος Λοιζίδης** και της **Παναγιώτας Καστρινού** στον Ιερό Ναό Αγ. Ελευθερίου Αχαρνών.
Να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Απεβίωσαν και ετάφησαν

- 1-5-20 η **Κόπιτσα Μαρία**, ετών 96, στον Άγιο Ηλία
- 7-5-20 η **Μανιάτη Γεωργία**, ετών 88, στον Άγιο Ηλία
- 2-6-20 η **Κουρούβανη Αθανασία** (παπαδιά), ετών 94, στον Άγιο Ηλία
- 7-6-20 ο **Βλάχος Ιωάννης**, ετών 85, στο Μοναστήρι
- 11-6-20 ο **Κουτσούνης Βασίλειος**, ετών 59, στον Άγιο Ηλία
- 14-6-20 η **Κομπορόζου Κυριακούλα**, ετών 87, στο Μοναστήρι
- 26-6-20 ο **Καράπαπας Πέτρος**, ετών 95, στην Αθήνα
Θεράμα συλλυπητήρια στους οικείους τους.

Εισφορές για την εφημερίδα

Καζατζής Νικόλαος	15€
Καπλάνη Κυριακή	20€
Μπιτιώρης Χρήστος του Θεοδ.	30€
Μπιτιώρη Αναστασία του Θεοδ.	30€
Μπιτιώρη Φωτεινή του Θεοδ.	30€
Βλάχος Ελισσαίος του Αν.	30€
Κολόσακας Κωνσταντίνος	30€
Γερόσταθου Ολυμπία	50€
Κακούρης Γεώργιος του Ευαγγ.	20€
Μπουζέα Φωτεινή του Ανδρέα	60€
Μπουζέα-Γιαννοπούλου Φωτεινή	60€
Καργαδούρη Ολυμπία	20€
Χατζή Μαρία	20€
Λιάπης Γεώργιος του Κων/νου	20€
Κατσάμπουλας Χρήστος του Αναστ.	20€
Κατσάμπουλας Δημήτριος του Αναστ.	50€
Αγοροπούλου Δήμητρα	20€
Γόρα Σωτηρία	20€
Καραχάλιος Κων/νος του Θωμά	25€
Κυριακοπούλου Σπυριδούλα	20€
Κομπορόζος Γεώργιος (Πάτρα)	20€
Σταυροπούλου Γεωργία	50€
Γιαννίκου Κυριακούλα	25€
Γιαννίκου-Γιαννικοπούλου Μαρία	25€

Γκουβάτσος Νικόλαος του Παν.	20€
Κάσσαρη-Δημητροπούλου Γεωργία	20€
Παυλούρος Γεώργιος του Θεοδ.	30€
Ζευγίτης Γεώργιος του Νικ.	20€
Θωμόπουλος Νίκος	20€
Χατζής Χρήστος του Θεοδ.	20€

Διόρθωση:

Κουρούβανη Ακριβή, εκ παραδρομής γράφτηκε 20€ στην προηγούμενη εφημερίδα, ενώ το σωστό ήταν 50€.

Εις μνήμην

- **Μπαρόγιωργας Αναστάσιος** 50 ευρώ εις μνήμη Φωτεινής Μπαλαδήμα και Μπακογιάννη Περικλή.
- **Βουδούρης Ιωάννης του Νικ.** 70 ευρώ εις μνήμη του θείου του Γεωργίου & Άννας Χατζή.
- **Η Δώρα και Ακριβή Τσαπατσάρη** 40 ευρώ στη μνήμη της αγαπημένης τους μητέρας Μαρίας Χατζή-Τσαπατσάρη.
- **Χατζής Χρήστος** του Θεοδώρου 50 ευρώ στη μνήμη της Μαρίας Χατζή-Τσαπατσάρη.
- **Παπανδρέου Μαρία (Μαίρη)** 150 ευρώ εις μνήμη του συζύγου της Νικολάου Παπανδρέου.

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΗΔΑΚΙ

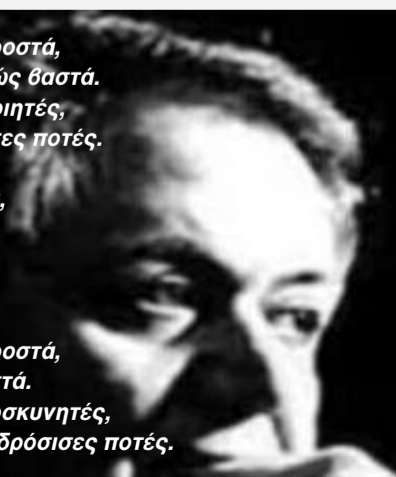
• Ο Μάνος Χατζηδάκις ήταν κορυφαίος Έλληνας συνθέτης, τραγουδοποιός, μαέστρος και πιανίστας. Άνθρωπος βαθιά πνευματικός, ανήσυχος και τολμηρά κριτικός, άφησε ένα τεράστιο έργο και δίκαια κατέχει ιδιαίτερη θέση μεταξύ των θνητών «αθανάτων».

• Πέθανε στις 15 Ιουνίου του 1994, τέτοιες μέρες, δηλαδή, που γράφεται η εφημερίδα μας, η οποία αφιερώνει στην μνήμη του αυτό το μικρό σημείωμα, μαζί το τραγούδι «αθανασία», δικής του μουσικής και στίχων του ποιητή-στιχουργού Νίκου Γκάτσου (από την Ασέα της Τρίπολης), σχετικό με την «αθανασία» των θνητών.
[Επιμέλεια: ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ]

Τι ζητάς αθανασία στο μπαλκόνι μου μπροστά,
δε μου δίνεις σημασία κι η καρδιά μου πώς βαστά.
Σ' αγαπήσανε στον κόσμο βασιλιάδες, ποιητές,
κι ένα κλωνάρι δυόσμο δεν τους χάρισες ποτές.

Είσαι σκληρή σαν του θανάτου τη γροθιά,
μα 'ρθαν καιροί που σε πιστέψαμε βαθιά.
Κάθε γενιά δική της θέλει να γενεί,
Ομορφονιά που δε σε κέρδισε κανείς.

Τι ζητάς αθανασία στο μπαλκόνι μου μπροστά,
ποια παράξενη θυσία η ζωή να σου χρωστά.
'Ηρθαν διψασμένοι Κροίσοι, ταπεινοί προσκυνητές,
κι απ' του κήπου σου τη θρύση δεν τους δρόσισε ποτές.

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΚΟΥΤΣΟΥΝΗ

Το τελευταίο αντίο στο Βασίλη Κουτσούνη είπαν πρόσφατα, σε κλίμα οδύνης, η οικογένειά του, οι συγγενείς του, οι φίλοι του και πλήθος συμπολιτών μας στο Κοιμητήριο του Προφήτη Ηλία, όπου ετάφη το αγαπημένο παιδί της Ζούρτσας, ο Βασίλης ή Μπίλ, όπως πολλοί τον αποκαλούσαν με αγάπη.

Ο Βασίλης υπηρέτησε για πολλά χρόνια ως ακούρατος εργάτης την Εκκλησία της Νέας Φιγαλίας, υλοποιώντας το πιο σημαντικό ίσως λειτουργημά της, αυτό της κατευόδωσης των αγαπημένων μας προσώπων στο τέλος του ταξιδιού της ζωής τους, με απόλυτο σεβασμό και αγάπη για το έργο του. Άνθρωπος με ήθος, με αρχές και αξίες που τον χαρακτήριζαν. Τον αγαπούσαν όλοι και για το χαμόγελό του και αστεία του, που δεν εγκατέλειπε, παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε. Γνωστός και ως "πειραχτήρι", ήταν πάντα η ψυχή της παρέας και έκανε μικρούς και μεγάλους

να χαμογελούν και να ξεχνούν τις δυσκολίες τους. Τους τελευταίους μήνες έδινε σκληρή μάχη για την υγεία του, ταλαιπωρήθηκε πολύ, αλλά δυστυχώς δεν τα κατάφερε. Έφυγε από τη ζωή μόλις 59 ετών και ετάφη στον τόπο που αγάπησε τόσο πολύ, όσο την οικογένειά του, στη Ζούρτσα.

«Βασιλάκη, καλό σου ταξίδι», ήταν ο αποχαιρετισμός από τους τρεις ιερείς και από τον κόσμο, σε κλίμα συγκίνησης.

Καλό Παράδεισο, ευχόμαστε όλοι σε έναν άνθρωπο, που έφυγε τόσο γρήγορα, προσέφερε πολλά και είχε πολλά να προσφέρει ακόμα.

Θάναος Χουλιάρας, ΦιγαλίαNEWS24.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας προσυπογράφει το ως άνω κείμενο και εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια στους οικείους του αείμνηστου Βασίλη.

Στη μνήμη της Αθανασίας Κουρούβανη

Με αυτά τα λόγια σε κλίμα ιδιαίτερης συγκίνησης αποχαιρέτησε την Μητέρα της η κόρη της Αναστασία.

Να 'μαστε, Μάνα, μαζευτήκαμε όλοι γύρω σου, αυτή ήταν πάντα η χαρά σου...

Μόνο που αυτή την φορά δεν μυρίζουν τα φαγητά σου, δεν μυρίζουν τα γλυκά σου, δεν σε πειράζουν τα εγγόνια σου κι εσύ να απαντάς με τραγούδια!

Αυτή τη φορά μένεις ακίνητη, Μάνα, ακίνητη... εσύ που "πηγαινοερχόσουν σαν ένα πνεύμα αγαθό μέσα στο σπίτι κι όλα τα πρόφταινες ανέκοπα και αθόρυβα, σαν να 'χαν τα χέρια σου μια καλοπροαίρετη μαγική δύναμη που κυβερνούσε με καλοσύνη την καθημερινή μας ανάγκη".

Αεικίνητη, με μια ζωντάνια που έβαζε κάτω όλους εμάς μαζί!

Μάνα, η ανεξάντλητη αγάπη σου ήταν ο συνδετικός κρίκος για όλη την οικογένεια.

Αυτό το όμορφο, το μεγάλο χαμόγελό σου που μας έδωσες προχθές το βράδυ φεύγοντας, έχει χαραχτεί στην καρδιά μου...

Προσπάθησα να υποθέσω, προσπάθησα να εξηγήσω αυτή την ομορφιά... και η εξήγησή μου είναι τούτη: Καλοτυχίες, Μάνα, μεγάλωσες τα παιδιά σου με αξιοπρέπεια και θυσίες, τα είδες να παίρνουν τη ζωή στα χέρια τους, απέκτησες εγγόνια, δισέγγονα και είδες της τους ευτυχίας. Να ξέρεις πως η αγάπη μας είναι απέ-

ραντη για σένα, τη Μάνα μας, για σένα την Πεθερά μας, για σένα τη Γιαγιά μας, για εσένα που είχες όλη τη γλύκα του κόσμου επάνω σου.

Μάνα, σήμερα γιορτάζουν οι ουρανοί, ο Πατέρας έχει στήσει γλέντι και περιμένει την αγαπημένη του γυναίκα, έτσι σε έλεγε, το θυμάσαι; Ετοιμάσου να τραγουδήσεις με την κελαϊδιστή φωνή σου τον «Αμάραντο» για να χορέψει, έτσι θα σε υποδεχθεί.

Καλό ταξίδι, Μάνα μας. Θα μας λείψεις τόσο!!

Καλό ταξίδι, αρχόντισσά μας!

Αναστασία Κουρούβανη

(Το 40ήμερο μνημόσυνο θα γίνει το Σάββατο στις 11 Ιουλίου 2020 στην εκκλησία του Προφήτη Ηλία στην Ζούρτσα).

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΓΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Αγαπητοί συμπατριώτες, μέλη και φίλοι του Συλλόγου, αναγνώστες της εφημερίδας!

- Ο Σύλλογος έχει άμεση ανάγκη της οικονομικής σας υποστήριξης. Μην ξεχνάτε και μην καθυστερείτε να μας στέλνετε τις υποχρεωτικές συνδρομές σας για την εφημερίδα και όποια τυχόν προαιρετική επί πλέον προσφορά σας.
- Για αποφυγή καθυστερήσεων και για διευκόλυνσή σας, παραθέτουμε τους τραπεζικούς λογαριασμούς του Συλλόγου, όπου μπορείτε να κάνετε την κατάθεσή σας.

1) ΤΡΑΠΕΖΑ ALPHA BANK:

Αρ. λογ.: 232002 101038017
(ή IBAN GR 50 0140 2320 2320 0210 1038 017)

2) ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:

Αρ. λογ.: 6028 010224 822
(ή IBAN GR 33 0171 0280 0060 2801 0224 822)

- Περιμένουμε την ανταπόκρισή σας. Ο Σύλλογος δεν έχει άλλους πόρους.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΖΟΥΡΤΣΑΝΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

Ιδιοκτήτης

Σύλλογος Ζουρτσάνων
Αθήνας και Πειραιά
«Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ»

Χαλκοκονδύλη 25 Τ.Κ. 104 32 Αθήνα
Τηλ.: 210 5239423

...

Εκδότης - Διευθυντής:

Βασίλειος Κ. Γλούμης
Ουρανοπόλεως 12, Τ.Κ. 111 42 Αθήνα
Τηλ.: 210 2927747

...

Σύνταξη - Επιμέλεια έκδοσης: Το Δ.Σ.

...

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση - Εκτύπωση

Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.
Θεοδοσίου 23 Ίλιον Τ.Κ. 13121
Τηλ.-Fax: 210 2619 003 - 210 2619 696
e-mail: karpouzi@otenet.gr

...

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΤΗΣΙΕΣ
Εσωτερικού Ευρώ 10 - Εξωτερικού \$ 40

Έκθεση Φωτογραφιών της αείμνηστης Νέλλης

Η διεθνούς φήμης Ελληνίδα φωτογράφος Νέλλη Σουγιουλτζόγλου-Σεραϊδάρη, γνωστή παγκοσμίως με την υπογραφή των έργων της ως *Nelly's*, θα έχει την τιμητική της φέτος στην όμορφη Ζούρτσα μας, με ένα μικρό αφιέρωμα, αντιπροσωπευτικό της δουλειάς της.

Η Νέλλη γεννήθηκε στο Αϊδίνι της Μ. Ασίας το 1899 και ήρθε στην Ελλάδα το 1925, αφού πρώτα σπούδασε φωτογραφία στη Δρέσδη της Γερμανίας, δίπλα σε σπουδαίους δασκάλους. Εκπροσώπησε την Ελλάδα στην παγκόσμια έκθεση στη Νέα Υόρκη το 1939, στήνοντας εξ ολοκλήρου το ελληνικό περίπτερο με δικές της φωτογραφίες. Παντρεύτηκε τον Άγγελο Σεραϊδάρη, πιανίστα

και φιλόσοφο, τον οποίο έστειλε να φωτογραφήσει με οδηγίες της το Άγιο Όρος, μια και η ίδια δεν μπορούσε να πάει εκεί, λόγω του γυναικείου άβατου. Το έργο της ποικίλλει «παγώνοντας το χρόνο» σε στιγμές της καθημερινότητας, ανθρώπινο μόχθο, νύφες, πορτραίτα, τοπία και στους περισσότερους αρχαιολογικούς χώρους.

Είναι η πρώτη Ελληνίδα φωτογράφος που απαθανάτισε τις χορεύτριες της όπερας Comique του Παρισιού γυμνές στον Παρθενώνα, σοκάροντας την κοινωνία της εποχής. Οι καταπληκτικές φωτογραφίες της δημοσιεύονταν σε διεθνή περιοδικά της εποχής, κάνοντας γνωστές τις αρχαιότητες και τις ομορφιές της Ελλάδας

και αναδεικνύοντας την ίδια σε πρέσβειρα της χώρας μας.

Οι φωτογραφίες της που θα εκτεθούν, προέρχονται από τη συλλογή του συμπατριώτη μας **Κωνσταντίνου Ν. Κατσάμπουλα**, που ευγενικά τις παραχώρησε για την πραγματοποίηση αυτής της έκθεσης, η οποία θα περιλαμβάνει επί πλέον γαλλικά κεραμικά του 19ου αιώνα (διακοσμητικά πιάτα), με θέμα την ελληνική επανάσταση του 1821, επίσης δικής του συλλογής. Τον ευχαριστούμε θερμά για την προσφορά του.

Την εκδήλωση θα επιμεληθεί ο Σύλλογος Ζουρτσάνων Αθήνας.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ένας θεμελιώδης κανόνας της Δικαιοσύνης

Μηδενί δίκην δικάσης, πριν άμφοϊν μῦθον ἀκούσης

(Κανέναν μην καταδικάσεις, προτού να ακούσεις τι έχουν να πουν και οι δύο πλευρές)

• Πολύτιμη κληρονομιά σκέψης και συμπεριφοράς είναι τα αποφθέγματα, γνωμικά ή ρητά (δηλαδή, σύντομα διατυπωμένες διδακτικές φράσεις) των αρχαίων σοφών προγόνων μας, με παραινέσεις και συμβουλές, η εφαρμογή των οποίων, εκτός από τις πρακτικές ωφέλειες που έχει στους διάφορους τομείς της ζωής, καθιστά τον ανθρώπινο βίο ενάρετο και οδηγεί σε μια κοινωνική συμβίωση στηριγμένη σε αρχές και αξίες. Με την τήρησή τους, ο άνθρωπος γίνεται πνευματικά και ψυχικά ανώτερος, εξευγενίζεται και «ομορφαίνει», όπως είπε και ο Αθηναίος κωμωδιογράφος ποιητής Μένανδρος (342-292 π.Χ.) στο γνωστό απόφθεγμα του «Ὡς χαρίεν ἔστ' ἄνθρωπος, ὅταν ἄνθρωπος ᾖ.» (πόσο χαριτωμένο πλάσμα είναι ο άνθρωπος, όταν είναι πραγματικά άνθρωπος).

• Το απόφθεγμα του τίτλου, ρήση του ποιητή Φωκυλίδη, από τη Μίλητο της Μικράς Ασίας (γύρω στο 500 π.Χ.), αναφέρεται στην ευγενή έννοια της δικαιοσύνης και προβάλλει τον κανόνα, σύμφωνα με τον οποίο δεν επιτρέπεται να καταδικάζεται κανείς, κι ας θεωρείται ένοχος, πριν να απολογηθεί. Πρέπει να αντιμετωπίζεται ως «αθώος μέχρις αποδείξεως του εναντίου», διότι, όπως λένε οι νομικοί, έχει «το τεκμήριο της αθωότητας». Με μια πιο ελεύθερη μετάφραση, τα λόγια του Φωκυλίδη σημαίνουν: «Μη βγάλεις κανένα τελεσίδικο συμπέρασμα, αν δεν ακούσεις και τις δύο πλευρές».

• Και σήμερα, βέβαια, ισχύει αυτό, αλλά πολύ συχνά δεν τηρείται. Στον κοινωνικό και πολιτικό βίο, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ), για παράδειγμα -προ πάντων η τηλεόραση- κάθε τόσο μεταβάλλονται σε δικαστήρια και, χωρίς να είναι αρμόδια, βγάζουν πρόωρα, βιαστικά, ατεκμηρίωτα συμπεράσματα και αποφάσεις για υποθέσεις και πρόσωπα, χωρίς να νοιάζονται για τις συνέπειες που έχει αυτή η τακτική τους πάνω σε άτομα, οικογένειες και κοινωνία, γενικά, και χωρίς να σέβονται τη Δικαιοσύνη, που είναι η μόνη αρμόδια να ανακηρύξει αθώους και ενόχους, στηριζόμενη στην έρευνα και τον έλεγχο των πραγματικών περιστατικών, στις προβλεπόμενες και, συχνά, χρονοβόρες διαδικασίες, στους ισχύοντες νόμους, στη νομική επιστήμη και στη συνείδηση και κρίση των λειτουργών της. Στην καλύτερη περίπτωση, αυτό οφείλεται στην προσπάθεια των ΜΜΕ να εντυπωσιάσουν και να προσελκύσουν περισσότερους τηλεθεατές και -επομένως- περισσότερες διαφημίσεις, για αύξηση των εσόδων τους. Συχνά, όμως, τα αίτια είναι βαθύτερα: Ανταγωνισμοί, ρατσιστικές αντιλήψεις και ιδεοληψίες, θυσία της αλήθειας στο βωμό (μικρο)κομματικών, πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων, πρόκληση σύγχυσης και πολιτικής αναστάτωσης και αποσταθεροποίησης, εκφοβισμοί και άμεσος ή έμμεσος επηρεασμός της Δικαιοσύνης, ακόμη και αλλαγή κυβερνήσεων, είτε με εκλογές

είτε με πραξικοπήματα, όπως έχουμε δει.

• Τα παραδείγματα ήταν και είναι πολλά. Ας σταθούμε σε δύο πρόσφατα. Από το πεδίο της κοινωνίας, αξίζει να αναφερθεί η περίπτωση του Αφγανού πρόσφυγα στα γειτονικά μας Φιλιατρά Μεσοσηνίας, ο οποίος θεωρήθηκε από την ειδησεογραφία ένοχος για απόπειρα αρπαγής ανηλίκου, πράγμα εντελώς ψευδές, όπως σύντομα στη συνέχεια δια-

Η Δικαιοσύνη: Με το σπαθί τιμωρεί το άδικο, «τυφλή», για να μην επηρεάζεται, και με ισορροπημένη τη ζυγαριά της, για ίση σε όλους απονομή του δικαίου.

πίστωσαν οι αρμόδιες Αρχές. Και από το πεδίο της πολιτικής, αξίζει να αναφερθεί η διερεύνηση της υπόθεσης της φαρμακοβιομηχανίας Νοβάρτις από την εξεταστική επιτροπή της Βουλής. Εκτός από καταγγελίες που έρχονται στο φως της δημοσιότητας για παρατυπίες, αυθαιρεσίες και παραβιάσεις διαδικαστικών κανόνων, το χειρότερο είναι ότι, όχι μόνον οι γνωστοί πλέον επίορκοι του δημοσιογραφικού λειτουργήματος, αλλά και μέλη της επιτροπής και υπουργοί της κυβέρνησης προτρέχουν να μας διαβεβαιώσουν όχι μόνον για την ενοχή, αλλά και για τη σίγουρη πολυετή καταδική κάποιων πολιτικών προσώπων και άλλων αξιωματούχων, τους οποίους εξετάζει η επιτροπή. Και όλα αυτά, ενώ ούτε η εξέταση έχει ολοκληρωθεί ούτε -πολύ περισσότερο- έχει φτάσει το θέμα στη Δικαιοσύνη. Τι να καταλογίσει κανείς σ' αυτούς τους απαράδεκτα βιαστικούς και πρόθυμους να υποκαταστήσουν τους δικαστές, με συμπεράσματα «στο πόδι» και να διαμορφώσουν κλίμα στην κοινή γνώμη, αντίθετο προς την ανάγκη της διαπαιδαγώγησης των πολιτών να σέβονται τους θεσμούς; Το λιγότερο είναι να τους καταλογίσουμε ανοησία, κάτι που δεν θα έπρεπε να έχουν οι πολιτικοί και οι υπουργοί, αλλά, δυστυχώς, μερικοί την έχουν, κι ας μη φαίνεται ως... προσόν στα βιογραφικά τους σημειώματα -συχνά αμφισβητήσιμα ως και ψεύτικα- με τα οποία διεκδικούν υψηλά δημόσια αξιώματα, χωρίς να είναι άξιοι γι' αυτά. Όμως, μάλλον δεν πρόκειται μόνον περί ανοησίας.

Αν ήταν έτσι, θα έπρεπε να τους έχει συνεντεύξει ή και απομακρύνει ο πρωθυπουργός, γιατί τον εκθέτουν. (Για να μην το κάνει, πάει να πει πως ή δεν μπορεί ή δεν θέλει. Κάποιους λόγους θα έχει, και μάλιστα σοβαρούς). Η ιδέα με την οποία ερωτοτροπούν είναι ο επηρεασμός της Δικαιοσύνης. Θέλουν να προκαταλάβουν τους δικαστές και είναι σαν να τους λένε ποια απόφαση να πάρουν, όταν το θέμα φτάσει στα χέρια τους. Τέτοιες ωμές παρεμβάσεις στο έργο της Δικαιοσύνης ταιριάζουν μόνο σε αυταρχικά, αντιδημοκρατικά καθεστώτα. Αυτοί που σήμερα επιχειρούν με τέτοιον τρόπο να καταργήσουν την ανεξαρτησία της Δικαστικής Εξουσίας, δεν μπορεί να ξέρει κάποιος, αν κατά βάθος είναι νοσταλγοί αυταρχικών καθεστώτων, αλλά ο καθένας ξέρει ότι η κομματική τους αφετηρία και η ιδεολογία που εκφράζουν -είναι, μάλιστα, λαλίστατοι- για κάθε θέμα που μπαίνει σε δημόσιο διάλογο, εκθέτει και τους ίδιους και τον κομματικό φορέα, στον οποίο ανήκουν σήμερα, και την κυβέρνηση.

• Αλλά το απόφθεγμα του Φωκυλίδη, με το οποίο ξεκινήσαμε, έχει και μεταφορική σημασία. Οι λέξεις «δίκη» και «δικάσης» (με την αρχαία ορθογραφία της, αντί της νεοελληνικής «δικάσεις») δεν το περιορίζουν στο χώρο των δικαστηρίων, αλλά έχουν εφαρμογή και στον καθημερινό κοινωνικό μας βίο. Δεν είναι σπάνιο το φαινόμενο, να βγάζουμε συμπεράσματα για την ενοχή κάποιου, έχοντας ακούσει μόνο τη μία πλευρά, η οποία εκθέτει τα πράγματα, όπως τη συμφέρουν, παρουσιάζει τον εαυτό της ως αθώο και αδικημένο θύμα και επιρρίπτει όλες τις ευθύνες στην άλλη πλευρά, μη διστάζοντας να χρησιμοποιήσει ασύστολα ψεύδη και να τροφοδοτήσει αρνητικούς σχολιασμούς και «κουτσομπολιά» σε βάρος του άλλου, που δεν έχει τη δυνατότητα ή δε θέλει να τα αντικρούσει, είτε από ιδιοσυγκρασία είτε από πίστη σε κάποιες αρχές, για να μην εμπλακεί σε μια αναξιοπρεπή αντιπαράθεση «έν δίμω», για θέματα, που πρέπει να περιορίζονται «έν οίκω». Βεβαίως, τα ψέματα έχουν κοντά ποδάρια, κατά τη λαϊκή έκφραση, αλλά, για να αποκαλυφθούν, πρέπει, ακολουθώντας την παραινέση του Φωκυλίδη, να υποβάλλουμε διαρκώς την κάθε υπόθεση στη βάση της αλήθειας, η οποία μπορεί να βρίσκεται στην άλλη πλευρά.

• Σε κάθε περίπτωση, λοιπόν, μας είναι πολύτιμος οδηγός η ρήση του Φωκυλίδη, όπως και τα γνωμικά άλλων σοφών, κι ας μας είχαν βασανίσει στα μαθητικά μας χρόνια, όταν, με το παλιό και αντιπαιδαγωγικό σύστημα, ξαφνικά και χωρίς να έχουν προηγηθεί σχετικές συζητήσεις στις ώρες των μαθημάτων, καλούμασταν να αναλύσουμε κάποιο από αυτά ως θέμα έκθεσης, είτε στο σχολείο είτε -ακόμα χειρότερα- σε εισαγωγικές εξετάσεις.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ενοικιάζονται Διαμερίσματα

στη Νέα Φιγαλία (Ζούρτσα)

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΟΣ

Τηλ.: Γρηγόρης 6972496616
Σπύρος 0015168481119

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Ελαιοπερίβολο 11,5 στρέμ.
και 110 δένδρα
στη θέση Κριθαρόλακκα.
Τηλ. 6930383172

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Μονοκατοικία
στη Νέα Φιγαλία,
πλησίον αγοράς.
Τηλ.: 6974674736

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Αγροτεμάχιο 5 στρεμ. (4.770 τ.μ.)
με 80 ελαιόδενδρα
στη θέση Παπακάστα Ν. Φιγαλίας
Τηλ.: 6932160765

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικία στη Ζούρτσα, κάτω από
τον Άγιο Νικόλαο, με ελαιοπερίβολο
δύο (2) στρεμ. σε καλή τιμή.
Πληροφορίες: Τάσος Ζαριφόπουλος
τηλ. 6934888710 και 6946529331